

Monitorul Jurisprudenței

Nu există justiție fără hotărârea judecătorească (Lord Neuberger)

- Cine sunt beneficiarii dreptului subiectiv de a cumpăra locuințele construite din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, în condițiile Legii nr. 85/1992?
- Persoanei aflate în locul de detenție trebuie să i se asigure accesul la poșta electronică (e-mail) în exercitarea drepturilor la petiționare și corespondență?
- În condițiile art. 20 și art. 22 alin. (1) C. pr. pen., pentru a se constata existența puterii lucrului judecat soluția din dispozitiv trebuie întregită cu considerentele instanței?
- Care este data de la care începe să curgă termenul pentru aplicarea sancțiunii disciplinare angajatului?
- Care sunt căile de atac în cazul hotărârii instanței de fond privind infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005, pronunțată după intrarea în vigoare a Legii micii reforme nr. 202/2010?
- Care sunt termenul și procedura aplicabilă în cazul deciziilor de sancționare disciplinare împotriva funcționarilor publici?

Redactor-șef
Adrian Toni NEACȘU

Înalta Curte de Casație și Justiție
Curtea de Apel București Curtea de Apel Ploiești
Curtea de Apel Constanța Curtea de Apel Bacău
Curtea de Apel Suceava Curtea de Apel Timișoara
Curtea de Apel Galați

Wolters Kluwer
Romania

JURISPRUDENȚĂ CIVILĂ	Locuințe construite din fondurile unităților economice sau bugetare de stat. Dreptul subiectiv al chiriașilor de a le cumpăra în baza Legii nr. 85/1992 <i>Curtea de Apel Timișoara, decizia civilă nr. 365 din 6 martie 2013</i>	4
	Accesul persoanei aflate la locul de deținere la poșta electronică <i>Curtea de Apel Timișoara, decizia civilă nr. 17 din 6 februarie 2013</i>	6
	Întabulare în cartea funciară. Înscirarea dobândirilor succesive <i>Curtea de Apel Suceava, decizia civilă nr. 2578 din 11 decembrie 2012</i>	8
	Acțiune în grănițuire. Stabilirea liniei de hotar pe baza proceselor-verbale întocmite de comisia locală de fond funciar <i>Curtea de Apel Cluj, decizia nr. 4553 din 1 noiembrie 2012</i>	10
JURISPRUDENȚĂ PROCESUAL CIVILĂ	Respingerea acțiunii civile alăturată procesului penal. Condițiile pentru existența puterii de lucru judecat într-o acțiune civilă separată ulterioară <i>ÎCCJ, decizia civilă nr. 187 din 23 ianuarie 2013</i>	12
	Inadmisibilitatea recursului declarat împotriva unei hotărâri de declinare a competenței. Convenționalitate <i>Curtea de Apel Ploiești, decizia civilă nr. 4030 din 3 decembrie 2012</i>	15
JURISPRUDENȚĂ PENALĂ	Condițiile de incidență ale instituției puterii de lucru judecat. Înțelesul noțiunii de identitate de părți <i>Curtea de Apel Bacău, decizia civilă nr. 479 din 8 martie 2013</i>	16
	Cerere de liberare condiționată. Stabilirea instanței în a cărei circumscripție se află locul de deținere <i>ÎCCJ, încheierea nr. 203 din 19 februarie 2013</i>	18
	Evaziune fiscală. Căile de atac în ipoteza dispozițiilor tranzitorii ale Legii nr. 202/2010 <i>ÎCCJ, încheierea nr. 37 din 16 ianuarie 2013</i>	20
JURISPRUDENȚĂ PROCESUAL PENALĂ	Principiul securității raporturilor juridice. Respingerea aplicării unui regulator de competență al Înaltei Curți de Casație și Justiție în situația existenței unei jurisprudențe contradictorii <i>C. Apel București, decizia penală nr. 1257 din 18 iunie 2012</i>	22
	Greșita aplicare a art. 300 alin. (2) C. pr. pen. raportat la art. 197 alin. (2) C. pr. pen. privind restituirea cauzei în vederea refacerii actului de sesizare. Inexistența vreunui caz de nulitate absolută a actelor de urmărire penală <i>Curtea de Apel Constanța, decizia penală nr. 1117/P/12 decembrie 2012</i>	26
	Asistență juridică obligatorie. Persoană care nu este înscrisă în tabloul de avocați aparținând U.N.B.R. <i>Curtea de Apel Ploiești, secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, decizia civilă nr. 1531 din 15 noiembrie 2012</i>	28
JURISPRUDENȚĂ MUNCII	Abaterea disciplinară a angajatului. Termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare <i>Curtea de Apel Galați, decizia civilă nr. 1462 din 31 august 2012</i>	30
JURISPRUDENȚĂ CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV	Decizie de sancționare disciplinară a unui funcționar public. Termen de contestare. Dispoziții legale aplicabile <i>Curtea de Apel Bacău, decizia civilă nr. 250 din 18 ianuarie 2013</i>	32

INDEX ECRIS

- acțiune în grănițuire **10**
- contestație sancțiune disciplinară **30**
- declinare de competență **15**
- evaziune fiscală **20, 22**
- furt la plângere prealabilă **17**
- liberare condiționată **18**
- litigiu privind funcționarii publici **32**
- lovire sau alte violențe **25**
- obligație de a face **4, 6**
- plângere carte funciară **8, 16**
- pretenții civile **12**

INDEX TEMATIC

- abatere disciplinară **30**
- asistență juridică obligatorie **28**
- autoritate de lucru judecat **16**
- avocat **28**
- calificarea căii de atac **20, 22**
- căi de atac **20, 22**
- competență materială **15**
- convenționalitate **15**
- decizie de sancționare disciplinară **32**
- declinare de competență **15, 20, 22**
- discriminare **6**
- drept la corespondență **6**
- evaziune fiscală **20, 22**
- excepție de inadmisibilitate **15**
- excepție necompetență **18**
- expertiză topografică **10**
- funcționar public **32**
- grănițuire **10**
- întabulare **8**
- legea micii reforme **20, 22**
- liberare condiționată **18**
- linie de hotar **10**
- loc de deținere **18**
- nulitate absolută **26, 28**
- nulitate relativă **26**
- părți **16**
- poșta electronică, drept de petiționare **6**
- principiul securității raporturilor juridice **20, 22**
- putere de lucru judecat **4, 12, 16**
- răspundere civilă delictuală **4, 12**
- refacerea actului de sesizare **26**
- sancțiune disciplinară **30**
- societate democratică **6**
- succesori cu titlu particular **16**
- succesori cu titlu universal **16**
- tabloul avocaților **28**
- termen de contestare **32**
- titluri de proprietate **8**
- vânzare-cumpărare **8**

„Nu există Justiție fără hotărârea judecătorească”

Apariția unei noi publicații dedicată prezentării și diseminării hotărârilor judecătorești ale instanțelor poate părea ușor riscantă și oarecum inutilă.

Riscantă întrucât piața editorială publică deja multă jurisprudență a instanțelor iar publicul larg are de ceva vreme acces liber la baze de date conținând sute de mii de hotărâri judecătorești. Inutilă întrucât profesionistul dreptului abia mai face față numărului incredibil de mare de hotărâri judecătorești aflate pe piață și cu care este asaltat. Anual instanțele din România pronunță peste 2,5 milioane de sentințe și decizii. Un număr foarte mare dintre acestea ajung să fie publicate într-o modalitate sau alta, mai devreme sau mai târziu.

Este cunoscut că circulația liberă a hotărârilor judecătorești a cunoscut o explozie după 2008, când prin proiectul *Jurindex – indexul jurisprudenței naționale* am creat și impus un standard încă nedepășit al accesului la hotărârile judecătorești. Atunci am și definit de altfel principiul accesului liber la hotărârile judecătorești ca fiind dreptul oricărui cetățean (al publicului) de a avea acces general și gratuit la totalitatea hotărârilor judecătorești, de a avea acces la forma originală și completă a acestora, de a utiliza liber și a disemina copii ale hotărârilor judecătorești, precum și dreptul părților din dosare de a le fi protejate datele cu caracter personal și datele de identificare. Proiectul dezvoltat de mine inițial la Tribunalul Vrancea, apoi în parteneriat cu Consiliul Superior al Magistraturii, a fost declanșatorul unei adevărate revoluții în ceea ce privește accesul real și concret al profesioniștilor și publicului larg la jurisprudența instanțelor. Piața a fost asaltată de hotărâri judecătorești neprelucrate în nici un fel, pronunțate în toate fazele procesuale și de către toate instanțele, cât mai apropiate de forma lor originală, chiar dacă asta însemna și renunțarea la orice coerență științifică. Hotărârea judecătorească în sine a devenit obiectul unei circulații pur cantitative, a devenit o marfă.

Ei bine, acestea sunt circumstanțele pentru care spun răspicat că apariția Monitorului Jurisprudenței nu este deloc riscantă și în mod sigur nu este inutilă.

Publicația a fost gândită pentru a răspunde unor nevoi pentru care încă nu există instrumente de informare. Este un *concept original*, dezvoltat din perspectiva practicianului și pentru a răspunde în primul rând unor necesități practice. Într-o piață saturată de hotărâri judecătorești distribuite în forma originală nestructurată, am gândit un concept în care, deși hotărârea judecătorească rămâne personajul central, ea este valorificată superior prin sintetizare, structurare și esențializare. *Fișa sintetică*® pe care o propunem cititorilor noștri reprezintă esența juridică a fiecărei hotărâri judecătorești, miezul semnificativ al acesteia, raționamentul final și pur al judecătorului. Specialiștii noștri pun astfel în valoare hotărârea judecătorească într-o acțiune similară sculptorului care, pentru a obține obiectul de artă, elimină din forma brută materialul de prisos.

Ca judecător înveți destul de repede că unul din secretele meseriei este acela de a nu pierde timp prețios cu elemente nesemnificative, cu fapte colaterale, cu argumente marginale, cu descrieri verbioase ori cu dezvoltări logico-juridice periferice. Nodul gordian al oricărui dosar dedus judecății este problema de drept ridicată, iar actul de justiție propriu-zis reprezintă întotdeauna aplicarea unui text de lege anume la o situație de fapt extrem de concretă. Mă bucur că astăzi am șansa de a lansa un concept original care sintetizează experiența mea de 15 ani ca judecător.

Pe lângă noutatea absolută a însoțirii fiecărei hotărâri judecătorești de o *Fișă sintetică*®, care o valorifică structurat teoretic și practic, Monitorul Jurisprudenței își asumă și alte valori care sunt convins că o vor defini ca fiind un instrument important de documentare rapidă și de calitate pentru practicieni. Caracterul cât mai nou al jurisprudenței publicate și rigoarea selecției efectuate vor contribui la creșterea calității de ansamblu a publicației pe care o lansăm azi.

În încheiere, cuvintele *Lordului Neuberger of Abbotsbury*, președintele Curții Supreme a Marii Britanii, „**Nu există Justiție fără hotărârea judecătorească**”.

Aceste cuvinte vor rămâne înscrise pe frontispiciul publicației noastre.

Adrian Tomi Neoc

Locuințe construite din fondurile unităților economice sau bugetare de stat. Dreptul subiectiv al chiriașilor de a le cumpăra în baza Legii nr. 85/1992

Fișă sintetică™

SURSA	Curtea de Apel Timișoara, decizia civilă nr. 365 din 6 martie 2013
INDEXAREA INSTANȚEI	civil, obligație de a face, recurs
CUVINTE CHEIE	putere de lucru judecat, răspundere civilă delictuală
REFERINȚE	Înalta Curte de Casație și Justiție, Decizia nr. 3 din 18 februarie 2013 pronunțată în interesul legii; Curtea Constituțională, Decizia nr. 814/2011 Legea nr. 85/1992, art. 7 alin. (1) și (6); Decretul-lege nr. 61/1990; CEDO cauza <i>James ș.a. vs. Regatul Unit</i> , Marea Cameră, Hotărârea din 21 februarie 1986
SITUAȚIA DE FAPT	Prin decizia civilă nr. 365 din 6 martie 2013, pronunțată în dosarul nr. 14661/325/2010, Curtea de Apel Timișoara a admis recursul declarat de reclamantul C.M. și C.G. împotriva Deciziei civile nr. 750 din 1 noiembrie 2012, pronunțată de Tribunalul Timiș. A modificat decizia atacată, în sensul că a admis apelul declarat de reclamantul împotriva Sentinței civile nr. 14138 din 7 iunie 2011, pronunțată de Judecătoria Timișoara. A schimbat în parte sentința apelată, în sensul că a admis acțiunea formulată de reclamantul și a obligat pârâta SC I. SA să încheie cu reclamantul contract de vânzare-cumpărare pentru apartamentul nr. 20, situat în Timișoara [...]. Pârâta a susținut că contractul de închiriere nr. 9619 din 6 iulie 1989 a încetat din data de 1 ianuarie 1991, când au încetat raporturile de muncă ale reclamantei C.M., așa cum s-a reținut și prin Sentința civilă nr. 5610/2010, pronunțată de Judecătoria Timișoara în dosarul nr. 6056/325/2009
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Cine sunt beneficiarii dreptului subiectiv de a cumpăra locuințele construite din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, în condițiile Legii nr. 85/1992? Este necesară existența unui raport de muncă actual al chiriașului cu unitatea deținătoare?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Obligația de a vinde ia naștere atunci când sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: locuințele să fie construite din fondurile unităților economice sau bugetare de stat; solicitantul să fie titularul contractului de închiriere, la momentul formulării cererii de cumpărare, putând fi sau nu angajat al unității proprietare; locuințele să nu facă parte din categoria celor de intervenție.
MOTIVELE INSTANȚEI	Potrivit art. 7 alin. (6) din Legea nr. 85/1992, „beneficiază de prevederile alin. (1) și chiriașii care nu sunt angajații unităților proprietare”. În acest sens, s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia civilă nr. 5/2008, dată în interesul legii, stabilind că obligația de vânzare a acestor imobile este una <i>in rem</i> , în raport de natura obiectului (locuință construită din fondul unităților economice sau bugetare, până la data intrării în vigoare a legii), și nu o obligație <i>in personam</i> , derivată din calitatea de chiriaș la data intrării în vigoare a legii. Același caracter <i>propter rem</i> al obligației instituite de Legea nr. 85/1992 în sarcina proprietarilor unor astfel de locuințe a fost afirmat și de către Curtea Constituțională prin Decizia nr. 814/2011, arătându-se că „în cazul privatizării unităților din ale căror fonduri a fost construită locuința ce a făcut obiectul vânzării, obligația de vânzare către chiriaș, prevăzută de dispozițiile Legii nr. 85/1992 (...) este o obligație <i>in rem</i> , iar nu o obligație <i>in personam</i> , reglementată în considerarea subiectului, societatea comercială care a luat naștere pe calea privatizării”.

Prin decizia civilă nr. 365 din 6 martie 2013, pronunțată în dosarul nr. 14661/325/2010, Curtea de Apel Timișoara a admis recursul declarat de reclamantul C.M. și C.G. împotriva Deciziei civile nr. 750 din 1 noiembrie 2012, pronunțată de Tribunalul Timiș.

A modificat decizia atacată, în sensul că a admis apelul declarat de reclamantul împotriva Sentinței civile nr. 14138 din 7 iunie 2011, pronunțată de Judecătoria Timișoara.

A schimbat în parte sentința apelată, în sensul că a admis acțiunea formulată de reclamantul și a obligat pârâta SC I. SA să încheie cu reclamantul contract de vânzare-cumpărare pentru apartamentul nr. 20, situat în Timișoara [...].

În legătură cu fondul litigiului, este adevărat că adresa nr. 1710 din 10 septembrie 1992, emisă de pârâta SC I. SA a fost comunicată unei alte persoane, respectiv numitei C.S. și nu reclamantei C.M. (fostă A.M.), însă, contrar celor invocate de pârâta și celor reținute de instanța de apel, Curtea reține că reclamanta C.M. și-a manifestat voința juridică de a cumpăra imobilul în litigiu prin acțiunea înregistrată la Judecătoria Timișoara sub nr. 14827 din 13 octombrie 1992, formulată împreună cu alți locatari.

În al doilea rând, nu pot fi înșușite susținerile pârâtei SC I. SA, potrivit cărora contractul de închiriere nr. 9619 din 6 iulie 1989 a încetat din data de 1 ianuarie 1991, când au încetat raporturile de muncă ale reclamantei C.M., așa cum s-a reținut și prin Sentința civilă nr. 5610/2010, pronunțată de Judecătoria Timișoara în dosarul nr. 6056/325/2009, întrucât, pe de o parte, acest dosar este suspendat în apel, sentința nefiind nici măcar definitivă, iar pe de altă parte, reclamanta C.M. și-a desfășurat activitatea până la data de 11 aprilie 2003, conform cărții de muncă, în cadrul SC A. SA Timișoara, societate comercială ce a luat

naștere ca și pârâta SC I. SA prin divizarea fostei întreprinderi de stat „Trustul de Construcții Industriale Timișoara”, ceea ce înseamnă continuitatea desfășurării raporturilor de muncă.

Astfel, Curtea are în vedere dispozițiile art. 7 alin. (1) din Legea nr. 85/1992 republicată care prevăd că „locuințele construite din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, altele decât locuințele de intervenție, vor fi vândute titularilor contractelor de intervenție, la cererea acestora, cu plata integrală sau în rate a prețului, în condițiile Decretului-Lege nr. 61/1990 și ale prezentei legi”, precum și dispozițiile art. 7 alin. (6) din aceeași lege, conform cărora „beneficiază de prevederile alin. (1) și chiriașii care nu sunt angajații unităților proprietare”.

Prin urmare, obligația de a vinde ia naștere atunci când sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: 1) locuințele să fie construite din fondurile unităților economice sau bugetare de stat până la intrarea în vigoare a legii; 2) solicitantul să fie titularul contractului de închiriere, la momentul formulării cererii de cumpărare, putând fi sau nu angajat al unității proprietare; 3) locuințele să nu facă parte din categoria celor de intervenție.

Or, aceste condiții sunt îndeplinite în speță.

În acest sens, s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia civilă nr. 5/2008, dată în interesul legii, stabilind că obligația de vânzare a acestor imobile este una *in rem*, în raport de natura obiectului (locuință construită din fondul unităților economice sau bugetare, până la data intrării în vigoare a legii), și nu o obligație *in personam*, derivată din calitatea de chiriaș la data intrării în vigoare a legii.

Același caracter *propter rem* al obligației instituite de Legea nr. 85/1992 în sarcina proprietarilor unor astfel de locuințe a fost afirmat și de către Curtea Constituțională prin Decizia nr. 814/2011, arătându-se că „în cazul privatizării unităților din ale căror fonduri a fost construită locuința ce a făcut obiectul vânzării, obligația de vânzare către chiriaș, prevăzută de dispozițiile Legii nr. 85/1992 (...) este o obligație *in rem*, iar nu o obligație *in personam*, reglementată în considerarea subiectului, societatea comercială care a luat naștere pe calea privatizării”.

Recent, prin Decizia nr. 3 din 18 februarie 2013, pronunțată în dosarul nr. 20/2012, în interesul legii Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că „în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) și art. 7 alin. (1) din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite

din fondurile statului și fondurile unităților economice sau bugetare de stat, republicată, stabilește că aceste prevederi instituie o obligație legală pentru societățile comerciale cu capital integral privat, devenite proprietare prin privatizare, de a vinde locuințele construite din fondurile statului sau ale unităților economice ori bugetare de stat anterior intrării în vigoare a Legii nr. 85/1992, cu excepțiile prevăzute de lege”.

În plus, din perspectiva respectării dispozițiilor art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a art. 44 din Constituție, se impun cu caracter obligatoriu considerentele deciziilor Curții Constituționale prin care s-a constatat conformitatea dispozițiilor art. 1 și art. 7 din Legea nr. 85/1992, cu motivarea că „deși în proprietatea societății comerciale sau a regiilor autonome au intrat și locuințele construite din fondurile proprii, legiferarea, ulterior adoptării Constituției, a posibilității ca fiecare chiriaș al unei asemenea locuințe să devină proprietar nu poate fi privită decât ca o limitare a dreptului de proprietate al persoanelor juridice respective. Astfel, se consacră o normă de justiție socială, chiriașii având posibilitatea să cumpere locuințele la construirea cărora au contribuit direct sau indirect în vechiul sistem juridic-statal”.

Astfel, prin obligarea pârâtei la încheierea contractului de vânzare-cumpărare nu se afectează patrimoniul acesteia, întrucât ca efect al subrogației reale cu titlu particular, dreptul de proprietate va fi înlocuit cu prețul plătit de chiriașul cumpărător, preț care în cazul de față va fi cel stabilit potrivit Decretului-Lege nr. 61/1990, deoarece procedura de vânzare a început în anul 1992, când s-a întâlnit oferta (legală) cu acceptarea ofertei, în acest sens fiind și normele tranzitorii cuprinse în art. II din Legea nr. 244/2011.

Cu alte cuvinte, pârâta nu poate invoca încălcarea prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție, în condițiile în care imobilul în litigiu a intrat în patrimoniul său cu titlu gratuit, în urma transformării unităților de stat în societăți comerciale, și primește în locul prețului de piață un preț mai mic, stabilit prin lege.

În acest sens, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a reținut că art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție nu garantează în toate situațiile o compensație integrală pentru lipsirea de proprietate, obiective legitime, de utilitate publică, precum cele ce urmăresc măsuri de reformă economică sau justiție socială pot milita pentru o rambursare inferioară valorii de piață a bunului (cauza *James ș.a. vs. Regatul Unit*, Marea Cameră, Hotărârea din 21 februarie 1986).

Accesul persoanei aflate la locul de deținere la poșta electronică

Fișă sintetică™

SURSA	Curtea de Apel Timișoara, decizia civilă nr. 17 din 6 februarie 2013
INDEXAREA INSTANȚEI	civil, obligație de a face, recurs
CUVINTE CHEIE	poșta electronică, drept de petiționare, drept la corespondență, discriminare, societate democratică
REFERINȚE	Constituția României, art. 53; Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 8, art. 9, art. 10, art. 14, art. 17; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 137/2010; Legea nr. 544/2001
SITUAȚIA DE FAPT	Prin cererea înregistrată sub nr. 2526/108/2008 la Tribunalul Arad, reclamantul O.R.G. a chemat în judecată pârâții Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor solicitând instanței ca, prin hotărârea ce va da, să-i oblige la plata de despăgubiri în cuantum de 7.000.000 lei și la asigurarea accesului la internet – poșta electronică. În motivare a invocat că după intrarea în vigoare a Legii nr. 554/2001 și a Legii nr. 233/2002, cele două instituții erau obligate să-i asigure accesul la poșta electronică și internet pentru a-și putea exercita dreptul la informare, petiționare, cultură, religie, educație, corespondență, fără discriminare în raport cu ceilalți cetățeni. Prin sentința civilă nr. 34 din 26 ianuarie 2011, pronunțată în rejudecare de Tribunalul Arad au fost respinse excepțiile lipsei calității procesuale pasive a pârâților; a fost admisă în parte acțiunea reclamantului în sensul obligării pârâților Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor la asigurarea reclamantului a accesului la poșta electronică, în exercitarea drepturilor la petiționare și corespondență; a fost respinsă cererea de obligare a pârâților la plata daunelor morale.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Persoanei aflate în locul de detenție trebuie să i se asigure accesul la poșta electronică (e-mail) în exercitarea drepturilor la petiționare și corespondență?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Lipsa accesului reclamantului la poșta electronică în vederea exercitării pe această cale a dreptului la petiționare și corespondență nu se constituie într-o discriminare în sensul legislației interne și nici al Convenției; putând fi exercitate și în alte modalități; aceste drepturi nu i-au fost în vreun fel încălcate. Este permisă limitarea exercitării unor drepturi dacă restrângerea este necesară într-o societate democratică, este proporțională cu situația care a determinat-o, este aplicată nediscriminatoriu și nu aduce atingere dreptului sau libertății.
MOTIVELE INSTANȚEI	În concordanță cu normele interne și CEDO, legea stabilește restricții și limitări ale regimului persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate. Chiar dacă atât Constituția cât și Convenția Europeană a Drepturilor Omului consacră egalitatea în drepturile invocate de reclamant, fără discriminare, aceleași acte interne și internaționale (parte a dreptului intern) stabilesc limitările în executarea acestor drepturi. În aplicarea art. 14, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că această normă nu interzice orice diferență de tratament în exercițiul drepturilor și libertăților recunoscute că există discriminare doar dacă tratamentul este diferit între persoane aflate în situații analoage sau statele dispunând de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. Tot Curtea a statuat că orice detenție legală a unei persoane presupune, prin însăși natura ei, o restricție a vieții private a celui interesat, că un control al contactelor deținutului cu lumea exterioară este necesar și nu apare ca incompatibil, în sine, cu dispozițiile Convenției, că exercitarea dreptului la corespondență de către deținuți poate fi supus unui anumit control din partea autorităților penitenciare, ținând seama de exigențele normale și rezonabile ale regimului de detenție, că acest control nu este, în sine, incompatibil cu prevederile Convenției, câtă vreme este prevăzut de lege.

Pe calea apelului, reclamantul a criticat soluția dată doar sub aspectul respingerii cererii în despăgubiri astfel că, date fiind limitele caracterului devolutiv al apelului, hotărârea tribunalului nu va fi examinată din perspectiva respingerii cererilor vizând respectarea altor drepturi (indicate în cuprinsul cererii de chemare în judecată).

Pe de altă parte, pârâții au criticat ca nelegală hotărârea de obligare a lor la a-i asigura reclamantului acces la poșta electronică în exercitarea drepturilor la petiționare și corespondență.

În ceea ce privește dreptul la petiționare, art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 27/2002 aprobată prin Legea nr. 233/2002 prevede că „în sensul prezentei ordonanțe prin petiție se înțelege cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea formulată în scris sau prin poșta electronică, pe care un cetățean (...) o poate adresa organizațiilor și instituțiilor publice centrale și locale (...)”.

Pe de altă parte, art. 44 alin. (3) din Legea nr. 273/2006 (în forma în vigoare la data sesizării instanței) prevede că „în sensul prezentei legi, termenul petiție include orice cerere sau sesizare adresată autorităților publice, instituțiilor publice, organelor judiciare, instanțelor sau organizațiilor internaționale”.

În ceea ce privește dreptul la corespondență, art. 45 din sus-menționata lege îl garantează și în favoarea persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate, stabilind condițiile în care se exercită acest drept.

În continuare, instanța a reținut că, în exercitarea acestor drepturi, persoanele interesate au acces (și) la informații de interes public, astfel cum sunt acestea definite de art. 2 lit. b) din Legea nr. 544/2001 (în forma în vigoare la data sesizării instanței).

Potrivit art. 6 alin. (1) din lege, orice persoană are dreptul să solicite și să obțină de la autoritățile și instituțiile publice, în condițiile prezentei legi, informațiile de interes public, accesul la acestea realizându-se inclusiv prin afișare în pagina de internet proprie [art. 4 lit. a) din lege], principiile, procedurile și regulile de aplicare a legii fiind stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 123/2002.

Având în vedere aceste dispoziții legale și cele ce vor fi arătate în continuare, instanța a reținut că solicitarea reclamantului de asigurare a accesului la poșta electronică în exercitarea drepturilor invocate nu este întemeiată.

Astfel, în situația persoanelor aflate în executarea unei pedepse privative de libertate, art. 44 alin. (3) din Legea nr. 275/2006 (mai sus arătat) se aplică prioritar, având caracter special în raport cu norma generală care permite exercitarea dreptului de petiționare formulată și prin poșta electronică.

În condițiile în care legea generală stabilește poșta electronică drept alternativă la metoda clasică de comunicare prin corespondență, iar legea specială nu prevede accesul la această alternativă, reclamantul nu se poate prevala de dispozițiile normei generale.

Conform celor mai sus arătate, Legea nr. 275/2006 stabilește condițiile în care se exercită dreptul la corespondență, legea nefăcând vorbire despre poșta electronică.

În fine, Legea nr. 544/2001 [art. 6 alin. (3), art. 7 alin. (1)] asigură accesul la informațiile de interes public și în situația în care cererea persoanei interesate este trimisă prin mijloacele clasice de comunicare, răspunsul fiind expedit în aceeași formă.

Corespunde realității că art. 41 din Legea nr. 275/2006 prevede că accesul la informație de interes public nu poate fi îngreunat (art. 1), însă acest drept se realizează și prin publicații, emisiuni radiofonice și televizate sau prin orice alte mijloace autorizate de către administrația penitenciarului.

Or, nici accesul la informații (după cum nici exercitarea drepturilor la petiționare sau corespondență) nu au fost autorizate pe calea poștei electronice.

Contrar susținerilor reclamantului, lipsa acestei autorizări nu se constituie în vreo încălcare a normelor legale invocate de acesta.

Astfel, corespunde realității că Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 (în forma în vigoare la data sesizării instanței) interzice discriminarea în exercitarea drepturilor prevăzute de art. 1 alin. (2) pentru criteriile prevăzute de art. 2 alin. (1), însă art. 1 alin. (3) din ordonanță prevede că exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul articolului privește persoane aflate în situații comparabile, iar art. 2 alin. (3) prevede că sunt discriminatorii prevederile, criteriile, practicile care dezavantajează anumite persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, critici sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.

Raportat la aceste dispoziții instanța a reținut, în primul rând, că aflat în exercitarea pedepsei, reclamantul ar putea invoca împrejurarea că ar fi discriminat în raport cu persoane aflate în situații comparabile, respectiv cu persoane ce execută pedepse privative de libertate.

Or, reclamantul nu a invocat o atare situație.

Nici prin raportare la situația persoanelor ce nu sunt supuse prevederilor Legii nr. 275/2006 cererea nu este întemeiată.

Astfel, în concordanță cu normele interne și CEDO, legea stabilește restricții și limitări ale regimului persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate.

Chiar dacă atât Constituția României [art. 1 alin. (5), art. 15 alin. (1), art. 16 alin. (1), (2), art. 11 alin. (2), art. 26 alin. (1), art. 29 alin. (2), art. 30 alin. (1), (2), art. 31 alin. (1), (2), art. 51 alin. (1)], cât și Convenția Europeană a Drepturilor Omului [art. 1, art. 8 alin. (1), art. 9 alin. (1), art. 10 pct. 1, art. 14, art. 17], și art. 2 din Protocolul nr. 1 adițional și Protocolul nr. 12 adițional) consacră egalitatea în drepturile invocate de reclamant, fără discriminare, aceleași acte interne și internaționale (parte a dreptului intern) stabilesc limitările în executarea acestor drepturi.

Astfel, după cum s-a arătat, Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 înlătură caracterul discriminatoriu al unor prevederi, criterii

sau practici care sunt justificate obiectiv de un scop legitim, în metodele de atingere a scopului sunt adecvate și legitime.

Constituția prevede posibilitatea restrângerii executării unor drepturi sau libertăți prin lege, pentru motivele arătate în art. 53 alin. (1), dacă restrângerea este necesară într-o societate democratică, este proporțională cu situația care a determinat-o, este aplicată în mod nediscriminatoriu și nu aduce atingere existenței dreptului sau libertății.

Limitări sunt prevăzute în art. 8 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (amestecul autorității publice este permis dacă e prevăzut de lege și constituie o măsură care într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejerea sănătății sau a moralei, ori protejerea drepturilor și libertăților altora); art. 9 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (restrângeri prevăzute de lege care constituie măsuri necesare pentru protejerea intereselor mai sus arătate), art. 10 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (exercitarea este supusă unor formalități, condiții restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare protejării celorlalte interese); art. 17 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului face trimitere la limitările prevăzute de convenție.

În continuare, instanța a reținut că reclamantul invocă încălcarea unor drepturi prevăzute de convenție. Indicând ca temei legal art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, este exclusă incidența dispozițiilor Protocolului nr. 12 („Interzicerea generală a discriminării”).

În aplicarea art. 14, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că această normă nu interzice orice diferență de tratament în exercițiul drepturilor și libertăților recunoscute (*Linguistique belge c/Belgia*) că există discriminare doar dacă tratamentul este diferit între persoane aflate în situații analoage sau comparabile (*Fredn c/Suedia, Carson ș.a. c/Marea Britanie*) statele dispunând de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (*Spadea și Scalabrina c/Italia*).

Tot Curtea a statuat că orice detenție legală a unei persoane presupune, prin însăși natura ei, o restricție a vieții private a celui interesat (*Nessina c/Italia*) un control al contactelor deținutului cu lumea exterioară este necesar și nu apare ca incompatibil, în sine, cu dispozițiile Convenției (*Kalichikov c/Rusia*), că exercitarea dreptului la corespondență de către deținuți poate fi supus unui anumit control din partea autorităților penitenciare, ținând seama de exigențele normale și rezonabile ale regimului de detenție (*Campbell c/Marea Britanie*) că acest control nu este, în sine, incompatibil cu prevederile Convenției, câtă vreme este prevăzut de lege (*Boyle c/Marea Britanie*).

Concluzionând, instanța a reținut că lipsa accesului reclamantului la poșta electronică în vederea exercitării pe această cale a dreptului la petiționare și corespondență nu se constituie într-o discriminare în sensul legislației interne și nici al Convenției și că, putând fi exercitate în condițiile mai sus arătate, aceste drepturi nu i-au fost în vreun fel încălcate.

Pentru aceste considerente, în baza dispozițiilor art. 296 C. pr. civ., instanța a admis apelurile declarate de Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor și a schimbat în parte sentința apelată în sensul că a respins în tot cererea de chemare în judecată formulată de reclamant; a menținut în rest sentința.

Având în vedere soluția dată apelurilor pârâților, pe cale de consecință, în baza dispozițiilor art. 296 C. pr. civ., instanța a respins apelul declarat de reclamant împotriva aceleiași hotărâri.

Întabulare în cartea funciară. Înscrierea dobândirilor succesive

Fișă sintetică™

SURSA	Curtea de Apel Suceava, decizia civilă nr. 2578 din 11 decembrie 2012
INDEXAREA INSTANȚEI	civil, plângere carte funciară, recurs
CUVINTE CHEIE	întabulare, vânzare-cumpărare, titluri de proprietate
REFERINȚE	Judecătoria Botoșani, sentința civilă nr. 1533 din 8 martie 2011; Tribunalul Botoșani, decizia civilă nr. 125A din 8 septembrie 2011 Legea nr. 7/1996, art. 23, art. 47, art. 48; Legea nr. 18/1991, art. 8 alin. (3); Legea nr. 83/1993
SITUAȚIA DE FAPT	Petenții au solicitat anularea încheierii nr. 4 din 3 ianuarie 2011, dată de către Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară – Botoșani, prin care s-a respins cererea de întabulare a dreptului de proprietate asupra imobilului și asupra construcțiilor existente pe acest teren. În motivare au arătat că au fost căsătoriți până în anul 2004, când au divorțat, iar prin contractul autentic de vânzare-cumpărare nr. 5308 din 12 septembrie 2002, au dobândit de la numita A.V. imobilul menționat. Vânzătoarea dobândise terenul prin reconstituirea dreptului de proprietate în temeiul Legii nr. 18/1991, conform adevărții nr. 2147/2002 și a procesului-verbal de punere în posesie nr. 261 din 12 septembrie 2002. Au mai arătat că, pe teren, au construit imobilul în discuție, situație ce a dus la concluzia că sunt proprietarii imobilului, în caz contrar, autoritatea administrativă nu le-ar fi eliberat autorizație de construcție.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Se poate întabula dreptul de proprietate al ultimului dobânditor în condițiile în care nu se face dovada dreptului primului proprietar? Care este natura juridică a adevărții de proprietate și a procesului-verbal de punere în posesie emise în procedura prevăzută de Legea nr. 18/1991?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Întabularea în Cartea Funciară de către ultimul dobânditor al dreptului de proprietate în cazul înstrăinărilor succesive se poate realiza numai prin dovedirea cu înscrisuri originale a întregului șir al actelor juridice pe care se întemeiază înscrierea. Adevărta de proprietate și procesul-verbal de punere în posesie nu constituie titlu de proprietate ci reprezintă, cea dintâi, dovada reconstituirii dreptului de proprietate, iar cel de-al doilea, dovada punerii în posesie cu o suprafață de teren. Ambele reprezintă acte premergătoare eliberării titlului de proprietate în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 18/1991.
MOTIVELE INSTANȚEI	În conformitate cu dispozițiile art. 23 din Legea nr. 7/1996, în forma în vigoare la data formulării cererii de întabulare, „Dacă mai multe persoane și-au cedat succesiv una celeilalte dreptul real asupra unui imobil, iar înscrierile nu s-au făcut, cel din urmă îndreptățit va putea cere înscrierea dobândirilor succesive odată cu aceea a dreptului său, dovedind prin înscrisuri originale întreg șirul actelor juridice pe care se întemeiază înscrierile”. Or, speța de față se încadrează în dispozițiile art. 23 mai sus menționat în condițiile în care reclamantii recurenți solicită înscrierea pentru prima dată în cartea funciară a imobilului dobândit prin cumpărare de la pârâta A.V., conform contractului de vânzare-cumpărare autenticat. În aceste condiții reclamantii puteau solicita înscrierea în cartea funciară a dobândirilor succesive, respectiv a dreptului de proprietate al vânzătoarei și apoi dreptul de proprietate dobândit de ei prin intermediul contractului de vânzare-cumpărare, iar în acest sens trebuiau să depună la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară și titlul de proprietate al vânzătoarei în original sau în copie legalizată, așa cum impun dispozițiile art. 47 alin. (1) din Legea nr. 7/1996. Cum un asemenea titlu nu a fost depus la dosarul de întabulare, soluția de respingere a cererii de întabulare a fost în conformitate cu dispozițiile legale menționate, fiind corect menținută de instanța de fond și instanța de apel.

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Botoșani la 12 ianuarie 2011, petenții G.F. și A.M. au solicitat, în contradictoriu cu intimații A.V. și Oficiul pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară – Botoșani, anularea încheierii nr. 4 din 3 ianuarie 2011, dată de către Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară – Botoșani, prin care s-a respins cererea de întabulare a dreptului de proprietate asupra imobilului situat în intravilan, satul Draxini, comuna Bălușeni, județul Botoșani, în suprafață de 2030 mp, precum și asupra construcțiilor existente pe acest teren.

În motivare au arătat că au fost căsătoriți până în anul 2004, când au divorțat, iar prin contractul autentic de vânzare-cumpărare nr. 5308 din 12 septembrie 2002,

au dobândit de la numita A.V. imobilul menționat. Vânzătoarea dobândise terenul prin reconstituirea dreptului de proprietate în temeiul Legii nr. 18/1991, conform adevărții nr. 2147/2002 și a procesului-verbal de punere în posesie nr. 261 din 12 septembrie 2002.

Soluția Oficiului de Cadastru a fost motivată prin aceea că, în procesul-verbal de punere în posesie nu s-a menționat numărul de parcelă, acesta însă rezultând din celelalte elemente ce au însoțit cererea petenților.

Au mai arătat că, pe teren, au construit imobilul în discuție, situație ce a dus la concluzia că sunt proprietarii imobilului, în caz contrar, autoritatea administrativă nu le-ar fi eliberat autorizație de construcție.

Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară – Botoșani a invocat prin întâmpinarea sa, excepția lipsei calității procesuale pasive.

Prin sentința civilă nr. 1533 din 8 martie 2011, Judecătoria Botoșani a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a intimatului Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară – Botoșani, respingând plângerea formulată în contradictoriu cu acesta, ca inadmisibilă. Totodată a respins plângerea petenților G.F. și A.M. împotriva intimatei A.V. ca nefondată.

Pentru a dispune astfel prima instanță a reținut că, potrivit art. 50¹ din Legea nr. 7/1996, Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară nu are calitate procesuală pasivă în cauză.

Cu privire la fondul cererii petenților a arătat că actul intervenit între părți, în baza căruia s-a solicitat întabularea dreptului de proprietate este reprezentat de un act notarial care a avut la bază o adevărta provizorie și un proces-verbal de punere în posesie, iar nu un titlu de proprietate.

Totodată, s-a invocat art. 58 alin. (1) din Legea nr. 7/1996, potrivit căruia prima înregistrare a imobilului în cadastru și cartea funciară se realizează la cerere, în baza actelor de proprietate.

Potrivit art. 23 din Legea nr. 7/1996, dacă mai multe persoane și-au cedat succesiv una celeilalte dreptul real asupra unui imobil, iar înscrierile nu s-au făcut, cel din urmă îndreptățit va putea cere înscrierea dobândirilor succesive odată cu aceea a dreptului său, dovedind prin înscrisuri originale întregul șir al actelor juridice pe care se întemeiază înscrierile.

A mai reținut prima instanță că, în cazul Legii nr. 18/1991 procedura constituirii sau reconstituirii dreptului de proprietate asupra terenului se finalizează prin emiterea titlului de proprietate.

Petenții au cumpărat, asumându-și toate riscurile de la o persoană pentru care nu s-a eliberat încă titlu de proprietate neputându-se cunoaște dacă amplasamentul cumpărat va fi validat în mod definitiv vânzătorului. Cererea de întabulare a dreptului de proprietate în condițiile în care nu au probat dreptul primului proprietar a fost respinsă.

Prin decizia civilă nr. 125A din 8 septembrie 2011, Tribunalul Botoșani a respins, ca nefondat, apelul declarat de petenții G.F. și A.M., împotriva sentinței civile nr. 1533 din data de 8 martie 2011 a Judecătoriei Botoșani.

În analiza cererii petenților instanța a avut în vedere faptul că prima instanță de judecată a reținut în mod corect că potrivit art. 8 alin. (3) din Legea nr. 18/1991 stabilirea dreptului de proprietate se face la cerere prin eliberarea unui titlu de proprietate.

Legea nu prevede o fază intermediară anterioară emiterii titlurilor de proprietate potrivit căreia, prin eliberarea unei adevărte provizorii de proprietate să fie stabilit dreptul de proprietate al petiționarilor.

Adevărta emisă sub numărul 110 din 13 septembrie 2002 pentru A.V., cuprinde numai elemente în legătură cu suprafața totală pentru care s-a stabilit dreptul de proprietate, prin aceasta nefiind individualizat imobilul.

Așadar, prin emiterea adevărte nu s-a stabilit în concret obiectul material al dreptului de proprietate.

Doar în cazul emiterii titlului de proprietate, prin valorificarea adevărte și a celorlalte înscrisuri la care fac referire petenții în cererea lor, respectiv a schiței întocmite în teren și a procesului-verbal de punere în posesie, se restabilește dreptul prin reconstituire.

Nici posesia începută de autoarea petenților și continuată de aceștia nu poate constitui un element determinant în considerarea dovezii dreptului de proprietate astfel cum stabilește art. 58 alin. (1) din Legea nr. 7/1996.

Posesia reprezintă o situație de fapt, iar nu un act în sensul prevederii menționate.

Instanța a mai avut în vedere că – la momentul eliberării adevărte pentru numita A.V. (în anul 2002) și cu atât mai mult – la data pronunțării prezentei decizii (septembrie 2011) – Legea nr. 83/1993, privind sprijinul acordat de stat producătorilor agricoli prin care se făcea mențiunea [în art. 7 alin. (3)] în legătură cu dovada dreptului de proprietate în baza adevărte eliberate de comisia locală și a procesului-verbal de punere în posesie nu mai era în vigoare, fiind abrogată prin Legea nr. 193 din 17 noiembrie 1997.

De asemenea, instanța a avut în vedere că, prevederile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 se referă la drepturile dobândite cu respectarea Legii nr. 18/1991 anterior intrării în vigoare a acestui act normativ.

Prin urmare, văzând că nu există un temei legal în baza căruia adevărta eliberată la data de 12 septembrie 2002 și procesul-verbal de punere în posesie, sau posesia de fapt a părților să constituie acte de proprietate în sensul prevăzut de art. 58 alin. (1) din Legea nr. 7/1996, a respins apelul petenților.

Recursul este nefondat pentru următoarele motive:

Potrivit art. 20 din Legea nr. 7/1996, „Dreptul de proprietate și celelalte drepturi reale asupra unui imobil se vor înscrie în cartea funciară pe baza actului prin care s-au constituit ori s-au transmis în mod valabil”.

Conform art. 47 alin. (1) din Legea nr. 7/1996, „Cererea de înscriere în cartea funciară se va depune la birourile teritoriale ale oficiului teritorial și va fi însoțită de înscrisul original sau de copia legalizată de pe acesta, prin care se constată actul sau faptul juridic a cărui înscriere se cere; copia legalizată se va păstra în mapa biroului de cadastru și publicitate imobiliară.”

De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 48 alin. (1) din același act normativ, astfel cum era în vigoare la data formulării cererii de întabulare de către petenți: „În cazul în care registratorul admite cererea, dispune întabularea sau înscrierea provizorie prin încheiere, dacă înscrisul îndeplinește următoarele condiții:

- este încheiat cu respectarea formelor prescrise de lege;
- identifică corect numele sau denumirea părților și menționează codul numeric personal, numărul de identificare fiscală, codul de înregistrare fiscală sau codul unic de înregistrare, după caz, atribuit acestora;
- individualizează imobilul printr-un număr de carte funciară și un număr cadastral sau topografic, după caz;
- este însoțit de o traducere legalizată, dacă actul nu este întocmit în limba română;
- este însoțit, după caz, de o copie a extrasului de carte funciară pentru autentificare sau a certificatului de sarcini ce a stat la baza întocmirii actului;
- este însoțit de dovada achitării tarifului de publicitate imobiliară, cu excepția scutirilor legale”.

În conformitate cu dispozițiile art. 23 din Legea nr. 7/1996, în forma în vigoare la data formulării cererii de întabulare, „Dacă mai multe persoane și-au cedat succesiv una celeilalte dreptul real asupra unui imobil, iar înscrierile nu s-au făcut, cel din urmă îndreptățit va putea cere înscrierea dobândirilor succesive odată cu aceea a dreptului său, dovedind prin înscrisuri originale întreg șirul actelor juridice pe care se întemeiază înscrierile”.

Or, speța de față se încadrează în dispozițiile art. 23 mai sus menționat în condițiile în care reclamantii recurenți solicită înscrierea pentru prima dată în cartea funciară a imobilului dobândit prin cumpărare de la pârâta A.V., conform contractului de vânzare-cumpărare autenticat sub nr. 5308 din 12 septembrie 2002. În aceste condiții reclamantii puteau solicita înscrierea în cartea funciară a dobândirilor succesive, respectiv a dreptului de proprietate al vânzătoarei și apoi dreptul de proprietate dobândit de ei prin intermediul contractului de vânzare-cumpărare, iar în acest sens trebuiau să depună la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară și titlul de proprietate al vânzătoarei în original sau în copie legalizată așa cum impun dispozițiile art. 47 alin. (1) din Legea nr. 7/1996. Cum un asemenea titlu nu a fost depus la dosarul de întabulare, soluția de respingere a cererii de întabulare a fost în conformitate cu dispozițiile legale menționate, fiind corect menținută de instanța de fond și instanța de apel. Adevărta de proprietate și procesul-verbal de punere în posesie nu constituie titlu de proprietate ci reprezintă, cea dintâi, dovada reconstituirii dreptului de proprietate, iar cel de-al doilea, dovada punerii în posesie cu o suprafață de teren. Ambele reprezintă acte premergătoare eliberării titlului de proprietate în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 18/1991.

Acțiune în grănițuire. Stabilirea liniei de hotar pe baza proceselor-verbale întocmite de comisia locală de fond funciar

Fișă sintetică™

SURSA	Curtea de Apel Cluj, decizia nr. 4553 din 1 noiembrie 2012
INDEXAREA INSTANȚEI	civil, acțiune în grănițuire, recurs
CUVINTE CHEIE	grănițuire, linie de hotar, expertiză topografică
REFERINȚE	Tribunalul Sălaj, decizia civilă nr. 44 din 6 iulie 2012; Judecătoria Zalău, sentința civilă nr. 973 din 5 martie 2012 Legea nr. 18/1991; art. 304 pct. 7 C. pr. civ.;
SITUAȚIA DE FAPT	Prin expertiza topografică efectuată în cauză, s-a stabilit că părțile dețin și folosesc suprafețe de teren mai mici în comparație cu cele înscrise în titlurile de proprietate și cu cele întabulate în cărțile funciare respective. Terenul proprietatea pârâtului apare ca având o suprafață scriptică de 4300 mp, în timp ce conform folosinței faptice are o suprafață de 2399 mp la care se adaugă și suprafața de 1540 mp vândută la SC C. SA rezultând o suprafață totală de 3939 mp cu 361 mp mai puțin decât este înscris în CF. Terenul proprietatea reclamantilor este în suprafață totală de 2846 mp, cu 46 mp mai mult decât este înscris în titlul de proprietate. Expertul a mai constatat că diferențele dintre suprafețele rezultate în urma variantelor întocmite și suprafețele din documentele și schițele de care s-a ținut seama se datorează metodelor de lucru și aparaturii moderne care există în prezent.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Ce linie de hotar primează atunci când sunt diferențe între amplasarea în concret a unor suprafețe de teren determinată cu observarea liniilor de graniță vechi, respectiv amplasarea care ar rezulta din respectarea exactă a suprafețelor înscrise în cartea funciară ori în titlurile de proprietate?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	1. La stabilirea, pe cale judiciară, a liniei de graniță nu este determinantă asigurarea în totalitate a suprafețelor de teren înscrise în cartea funciară, ori, după caz, în titlurile de proprietate emise în temeiul Legii nr. 18/1991. 2. Atunci când între amplasarea în concret a unor suprafețe de teren determinată cu observarea liniilor de graniță vechi și a ceea care ar rezulta din respectarea exactă a suprafețelor înscrise în cartea funciară ori în titlurile de proprietate există diferențe, trebuie să primeze acele limite ale fondurilor care corespund folosinței.
MOTIVELE INSTANȚEI	Pe calea unei acțiuni în grănițuire este necesar să se stabilească vechiul hotar dintre cele două fonduri, adică acea linie de graniță originară stabilită fie prin voința comună și concordantă a proprietarilor, fie prin hotărâre judecătorească sau lege. Cele de mai sus implică și concluzia că la stabilirea, pe cale judiciară, a liniei de graniță nu este determinantă asigurarea în totalitate a suprafețelor de teren înscrise în cartea funciară, ori, după caz, în titlurile de proprietate emise în temeiul Legii nr. 18/1991, deoarece atât în cartea funciară, cât și, prin analogie, asemenea titluri de proprietate garantează existența dreptului, dar nu și întinderea exactă a acestuia, deci a suprafeței de teren la care s-ar referi. Prin expertiza tehnică efectuată în cauză s-a stabilit că diferențele de suprafață în plus și respectiv minus între titlurile de proprietate, schițele și procesele-verbale de punere în posesie se datorează metodelor de lucru și aparaturii folosite. Este fără relevanță că părților nu li se asigură întreaga suprafață de teren menționată în titlul de proprietate emis în baza Legii nr. 18/1991, urmând a se ține seama de statuările făcute cu privire la întabularea dreptului de proprietate al reclamantilor și pârâtului, ocazie cu care au fost acceptate limitele topografice stabilite prin expertizele în baza cărora și-au întabulat dreptul de proprietate.

posesie întocmite de Comisia locală de fond funciar Zalău.

Cu ocazia măsurătorilor efectuate de către expert s-a constatat că suprafața deținută în realitate de către reclamant este mai mare cu 46 mp decât cea trecută în titlul de proprietate.

Reclamantii au dobândit prin donație suprafața de 585 mp din terenul ce a făcut obiectul titlului de proprietate nr. 41711/19334.

Dreptul de proprietate al pârâtului a fost stabilit în baza Legii nr. 18/1991 prin titlul de proprietate nr. 41501/18887 pentru suprafața de 4300 mp, în realitate suprafața fiind de 3939 mp, cu 361 mp mai puțin decât este înscris în cartea funciară.

Așa cum cu valoare de principiu a statuat și prima instanță, pe calea unei acțiuni în grănițuire este necesar să se stabilească vechiul hotar dintre cele două fonduri, adică acea linie de graniță originară stabilită fie prin voința comună și concordantă a proprietarilor, fie prin hotărâre judecătorească sau lege. Cele de mai sus implică și concluzia că la stabilirea, pe cale judiciară, a liniei de graniță nu este determinantă asigurarea în totalitate a suprafețelor de teren înscrise în cartea funciară, ori, după caz, în titlurile de proprietate emise în temeiul Legii nr. 18/1991, deoarece atât în cartea funciară, cât și, prin analogie, asemenea titluri de proprietate garantează existența dreptului, dar nu și întinderea exactă a acestuia, deci a suprafeței de teren la care s-ar referi.

Atunci când între amplasarea în concret a unor suprafețe de teren determinată cu observarea liniilor de graniță vechi și a ceea care ar rezulta din respectarea exactă a suprafețelor înscrise în cartea funciară ori în titlurile de proprietate, trebuie să primeze acele limite ale fondurilor care corespund folosinței.

Această regulă de principiu este avută în vedere și în prezenta cauză, astfel că instanța o va lua în considerare. Astfel, prin expertiza tehnică efectuată în cauză s-a stabilit că diferențele de suprafață în plus și respectiv minus între titlurile de proprietate, schițele și procesele-verbale de punere în posesie se datorează metodelor de lucru și aparaturii folosite.

Legal a ținut seama instanța de acest aspect, cât și de faptul că antecesorul reclamantilor și-a întabulat dreptul de proprietate pe baza unei expertize de specialitate, că reclamantii și-au întabulat dreptul de proprietate pe baza unei expertize și a unei documentații de dezmembrare întocmite de un expert, care a respectat prima întabulare a antecesorului lor, cât și schițele și procesele-verbale de punere în posesie.

Pârâtul și-a întabulat dreptul de proprietate ulterior întabulării dreptului de proprietate al reclamantilor, cu ocazia acestei operațiuni expertul ținând seama de întabulările deja efectuate de vecini, inclusiv de către reclamantii.

Varianta aleasă de instanță, cea din anexa 5 varianta 4 din expertiză este legală, situație în care este fără relevanță că părților nu li se asigură întreaga suprafață de teren menționată

în titlul de proprietate emis în baza Legii nr. 18/1991, urmând a se ține seama de statuările făcute cu privire la întabularea dreptului de proprietate al reclamantilor și pârâtului, ocazie cu care au fost acceptate limitele topografice stabilite prin expertizele în baza cărora și-au întabulat dreptul de proprietate.

Cu privire la cererea intimatului referitoare la cheltuielile de judecată aferente apelului, curtea reține că această cerere nu poate fi analizată, având în vedere că pârâtul nu a declarat recurs împotriva deciziei civile nr. 44 din 6 iulie 2012 pronunțată de Tribunalul Sălaj.

Urmare a respingerii recursului, în baza art. 274 C. pr. civ., recurenții vor fi obligați să plătească intimatului P.G. suma de 40 lei, cheltuieli de judecată în recurs, reprezentând cheltuieli de deplasare.

Examinând recursul declarat, prin prisma motivelor invocate, curtea apreciază că este nefondat și în consecință, în baza art. 304 pct. 9 și art. 312 alin. (1) C. pr. civ., urmează să-l respingă pentru următoarele considerente:

Dreptul de proprietate al reclamantilor pentru suprafața de 2846 mp a fost dobândit de antecesorul lor în baza Legii nr. 18/1991, prin titlul de proprietate nr. 41711/19334, și a avut la bază procesele-verbale și schițele de punere în

JURISPRUDENȚĂ

PROCESUAL CIVILĂ

Respingerea acțiunii civile alăturată procesului penal. Condițiile pentru existența puterii de lucru judecat într-o acțiune civilă separată ulterioară

Fișă sintetică™

SURSA	ÎCCJ, decizia civilă nr. 187 din 23 ianuarie 2013
INDEXAREA INSTANȚEI	civil, pretenții civile, recurs
CUVINTE CHEIE	putere de lucru judecat; răspundere civilă delictuală;
REFERINȚE	Tribunalul Timiș, sentința civilă nr. 4489 din 30 septembrie 2011; Curtea de Apel Timișoara, decizia penală nr. 1007 din 19 octombrie 2009; Curtea de Apel Timișoara, decizia civilă nr. 56 din 13 martie 2012 art. 998 și urm. C. civ., art. 20 și art. 22 alin. (1) C. pr. pen.
SITUAȚIA DE FAPT	Prin sentința penală nr. 2456 din 8 octombrie 2008 a Judecătorei Timișoara a fost respinsă cererea formulată de partea civilă pentru despăgubiri constând în contravaloarea imobilului, reținându-se că nu există o legătură de cauzalitate între prejudiciul pretins și o faptă ilicită a inculpatei C.E., din care să rezulte prejudiciul și nici condiția privind vinovăția inculpatei. Deși decizia penală nr. 169 din 4 iunie 2009 pronunțată de Tribunalul Timiș a menținut soluția cu privire la latura civilă a cauzei, a nuanțat situația în considerente. S-a constatat că în cauza penală, inculpata C.E. a fost trimisă în judecată doar pentru săvârșirea unor infracțiuni de pericol (falsuri), care nu sunt susceptibile de producerea unor prejudicii materiale. S-a reținut, totodată, că pentru acordarea unor despăgubiri materiale este necesar ca între fapta inculpatului și prejudiciu să existe o legătură de cauzalitate. Ca atare, inculpatul poate fi obligat la plata unor despăgubiri civile numai prin raportare la fapta proprie și nu la fapta altei persoane. Această soluție a fost menținută prin decizia penală nr. 1007 din 19 octombrie 2009 a Curții de Apel Timișoara. Ulterior, reclamantul Municipiul Timișoara, prin Primar a chemat în judecată pe pârâții C.E., C.A., C.V., solicitând instanței civile ca prin hotărârea ce o va pronunța să oblige pârâții la plata sumei de 818.545 lei, reprezentând contravaloarea lipsei de folosință a terenului, respectiv același prejudiciu anterior solicitat prin acțiunea civilă în cadrul procesului penal.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>În condițiile art. 20 și art. 22 alin. (1) C. pr. pen., pentru a se constata existența puterii lucrului judecat soluția din dispozitiv trebuie întregită cu considerentele instanței?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Soluționarea laturii civile alăturate acțiunii penale din dispozitivul hotărârii judecătorești intră în autoritate de lucru judecat în limitele și în sensul explicat de considerente. Pe de altă parte, soluția se definitivează și odată cu ea autoritatea de lucru judecat, prin epuizarea exercițiului căilor de atac (luându-se deci, în considerare, hotărârile pronunțate cu ocazia controlului judiciar, cele care dau conținutul autorității de lucru judecat în forma definitivă).
MOTIVELE INSTANȚEI	Pretențiile reclamantului constând în contravaloarea lipsei de folosință a imobilului pe perioada 2001-2007 nu au fost dezlegate în procesul penal de o manieră care să pună obstacol judecării acțiunii civile. Cele statuate de jurisdicția penală se repercutează cu efectul pozitiv al lucrului judecat în procesul civil în măsura în care dau într-adevăr, dezlegare problemei litigioase. Așa cum corect a reținut instanța anterioară, în soluționarea căilor de atac din procesul penal au fost aduse nuanțări rezolvării date laturii civile a cauzei. Instanța penală nu s-a pronunțat asupra fondului pretențiilor civile, reținându-se în considerentele deciziilor care au definitivat soluția fondului, impedimente în legătură cu judecata laturii civile. De aceea, faptul că, potrivit dispozitivului sentinței penale, soluția a fost de respingere a acțiunii civile formulate de Primăria municipiului Timișoara, nu poate avea semnificația pretinsă de către recurenți. Câtă vreme fondul pretențiilor nu a fost tranșat jurisdicțional, partea are posibilitatea readucerii lor în fața instanței, indiferent căreia jurisdicții aparține hotărârea anterioară (jurisdicția penală, pentru a se prevala de dispozițiile art. 22 C. pr. pen., sau de altă natură, pentru a se prevala, în regulă generală, de efectul pozitiv al lucrului judecat).

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Timiș la 20 octombrie 2010, reclamantul Municipiul Timișoara, prin Primar a chemat în judecată pe pârâții C.E., C.A., C.V., solicitând instanței ca, prin hotărârea ce o va pronunța, să oblige pârâții la plata sumei de 818.545 lei, reprezentând contravaloarea lipsei de folosință a terenului, situat în Timișoara, pentru perioada 2001-2007.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că Statul Român a dobândit imobilul menționat în temeiul Decretului nr. 223/1974, iar pârâții s-au înscris în mod fraudulos în cartea funciară a imobilului ca proprietari, cu titlu de restabilire situație anterioară prin restituire, respectiv cumpărare. Prin sentința penală nr. 2456 din 8 octombrie 2008 a Judecătorei Timișoara, s-a dispus radierea din CF Timișoara a mențiunilor din foaia de proprietate și reînscriserea Statului Român, ca titular al dreptului de proprietate. Prin aceeași hotărâre, a fost respinsă acțiunea civilă formulată de Primăria municipiului Timișoara privind despăgubiri constând în taxă pentru lipsa de folosință a imobilului.

Reclamantul a arătat că lipsa de folosință a imobilului a fost calculată prin raportare la taxa de concesionare a terenului, de încasarea căreia Statul Român a fost privat în perioada 2001-2007, că există o legătură de cauzalitate între prejudiciul pretins și fapta ilicită a pârâților, aceștia fiind cercetați penal și trimiși în judecată pentru săvârșirea unor infracțiuni de pericol (falsuri), care evident sunt susceptibile de a produce prejudicii materiale. Fapta ilicită, s-a arătat, constă în înscrierea ilegală în cartea funciară a dreptului de proprietate al pârâților.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe dispozițiile art. 998 și urm. C. civ.

Prin sentința civilă nr. 4489 din 30 septembrie 2011, Tribunalul Timiș a respins excepția insuficienței timbrării; a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei C.A. și a

respins cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Municipiul Timișoara, prin Primar, împotriva pârâtei C.A., ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă, a admis excepția puterii de lucru judecat și a respins cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Municipiul Timișoara, prin Primar, împotriva pârâților C.E. și C.V.

Referitor la excepția puterii de lucru judecat, tribunalul a reținut că, prin hotărârile penale definitive (sentința penală nr. 2456/2008 a Judecătorei Timișoara, definitivă prin decizia penală nr. 169/2009 a Tribunalului Timiș, irevocabilă prin decizia penală nr. 1007 din 19 octombrie 2009 a Curții de Apel Timișoara), a fost respinsă acțiunea civilă formulată de Primăria municipiului Timișoara, prin care se solicita despăgubiri constând în contravaloarea lipsei de folosință a imobilului, instanța statuând că pretențiile părții civile sunt nefondate, întrucât infracțiunile de pericol (în speță, falsurile) nu sunt susceptibile de producerea unor prejudicii materiale. Or, aceste statuari ale hotărârii penale definitive se impun cu putere de lucru judecat în cadrul unei noi acțiuni civile cu același obiect, motiv pentru care a fost admisă excepția puterii de lucru judecat și respinsă cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Municipiul Timișoara împotriva pârâților C.E. și C.V. pe acest considerent.

Tribunalul a reținut, totodată, că admiterea excepției puterii de lucru judecat face de prisos analizarea excepției prescripției dreptului material la acțiune invocată de către aceeași pârâți.

Împotriva acestei hotărâri a declarat apel reclamantul Municipiul Timișoara, prin Primar, solicitând schimbarea sentinței apelate, în sensul admiterii acțiunii civile.

În motivarea căii de atac, s-a arătat că prima instanță a pronunțat o hotărâre netemeinică și nelegală, fără a ține cont de dispozițiile legale aplicabile în materie și de probatoriul administrat în cauză.

Prin decizia civilă nr. 56 din 13 martie 2012 Curtea de Apel Timișoara a admis apelul, a desființat sentința atacată și a trimis cauza spre rejudecare primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că tribunalul a realizat o greșită apreciere și aplicare a dispozițiilor legale referitoare la excepția puterii de lucru judecat, cu trimitere la hotărârile penale definitive și la faptul că prin acestea acțiunea civilă având ca obiect despăgubiri constând în contravaloarea lipsei de folosință a imobilului a fost respinsă, cu motivarea că infracțiunile de pericol nu sunt susceptibile de producerea unor prejudicii materiale.

Or, reținând acest aspect, tribunalul nu a avut în vedere în întregime statuările instanțelor penale, soluționând eronat această excepție, cu încălcarea art. 20 și art. 22 alin. (1) C. pr. pen.

Astfel, s-a constatat că prin sentința penală nr. 2456 din 8 octombrie 2008 a Judecătorei Timișoara a fost respinsă cererea formulată de partea civilă Primăria municipiului Timișoara, pentru despăgubiri constând în contravaloarea imobilului, reținându-se că nu există o legătură de cauzalitate

între prejudiciul pretins și o faptă ilicită a inculpatei C.E., din care să rezulte prejudiciul și nici condiția privind vinovăția inculpatei.

Pe de altă parte, deși decizia penală nr. 169 din 4 iunie 2009 pronunțată de Tribunalul Timiș a menținut soluția cu privire la latura civilă a cauzei, a nuanțat situația în considerente. S-a reținut că, pentru ca acțiunea civilă să poate fi exercitată în cadrul procesului penal trebuie îndeplinite, cumulativ, anumite condiții, printre care se regăsește și aceea ca infracțiunea săvârșită de inculpat să fi cauzat un prejudiciu material sau moral. Or, această condiție face ca nu în orice proces penal să poate fi exercitată și acțiunea civilă, deoarece anumite infracțiuni, prin natura urmărilor lor, nu pot genera prejudicii materiale și, în consecință, exclud posibilitatea exercitării acțiunii civile. Sub acest aspect, instanța de apel a reținut că infracțiunile de pericol nu pot genera, în mod direct, prejudicii materiale.

S-a constatat că în cauza penală, inculpata C.E. a fost trimisă în judecată doar pentru săvârșirea unor infracțiuni de pericol (falsuri), care nu sunt susceptibile de producerea unor prejudicii materiale.

S-a reținut, totodată, că pentru acordarea unor despăgubiri materiale este necesar ca între fapta inculpatului și prejudiciu să existe o legătură de cauzalitate. Ca atare, inculpatul poate fi obligat la plata unor despăgubiri civile numai prin raportare la fapta proprie și nu la fapta altei persoane. Primăria municipiului Timișoara a solicitat obligarea inculpatei la plata unor despăgubiri materiale reprezentând taxa de nefolosință a terenului în perioada 2001-2007. Or, potrivit probelor existente la dosar, inculpata C.E. a înstrăinat imobilul din Timișoara, str. Munteniei nr. 47, la data de 25 septembrie 2001, dată de la care ea nu mai putea fi obligată la plata unei asemenea taxe. Ulterior acestui moment, această obligație putea reveni noului proprietar, respectiv pârâtului C.V., dar instanța penală, nefiind sesizată cu privire la activitățile desfășurate de acesta, nu s-a putut pronunța asupra acestui aspect, motiv pentru care părții civile îi rămâne la dispoziție calea unei acțiuni separate introduse în fața instanței civile.

Această soluție a fost menținută prin decizia penală nr. 1007 din 19 octombrie 2009 a Curții de Apel Timișoara.

Fără de aceste considerente ale deciziilor penale, s-a constatat că acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal a fost respinsă, cu unele analize privind îndeplinirea cerințelor art. 998 C. civ., doar în privința pârâtei C.E., nu și a pârâtului C.V., reținându-se că instanța penală nu a fost sesizată cu privire la activitățile acestuia, astfel că părții civile îi rămâne la dispoziție o acțiune civilă împotriva acestuia.

În plus, considerentele reținute de instanța penală cu privire la C.E. au vizat admisibilitatea formulării unei acțiuni civile în cadrul procesului penal, respectiv faptul că, după data de 25 septembrie 2001 (data înstrăinării imobilului către C.V.) nu mai poate fi obligată la plata unei taxe pentru lipsa de folosință, întrucât nu mai este îndeplinită cerința faptei proprii.

Față de toate aceste elemente, instanța de apel a apreciat că se impune concluzia că există o putere de lucru judecat parțială în sensul art. 20 și art. 22 alin. (2) C. pr. pen., în condițiile în care instanța penală a reținut că nu sunt îndeplinite cerințele exercitării acțiunii civile în cadrul procesului penal (și nu că nu sunt îndeplinite cerințele art. 998 C. civ., cum în mod eronat a conchis tribunalul), respectiv că răspunderea civilă a numitei C.E. poate fi antrenată (cu cercetarea și a cerințelor art. 998 C. civ.) doar până la data de 25 septembrie 2001.

De aceea, s-a constatat că prima instanță a respins în mod eronat acțiunea civilă formulată împotriva părților C.E. și C.V., pentru putere de lucru judecat, atâta timp cât, chiar instanța penală face referire la posibilitatea promovării unei acțiuni civile distincte în acest scop.

Întrucât soluționarea procesului pe baza unei excepții greșit reținute, nu a mai permis cercetarea fondului, sentința a fost desființată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare aceleiași instanțe.

Împotriva deciziei au declarat recurs părțile C.E. și C.V.

Analizând criticile deduse judecății, Înalta Curte constată caracterul nefondat al acestora.

Au caracter nefondat criticile referitoare la modalitatea în care instanța de apel a apreciat asupra lipsei de incidență a autorității de lucru judecat.

Contrar susținerii recurenților, pretențiile reclamantului constând în contravaloarea lipsei de folosință a imobilului pe perioada 2001-2007 nu au fost dezlegate în procesul penal de o manieră care să pună obstacol judecății acțiunii civile.

Astfel, cele statuate de jurisdicția penală se repercutează cu efectul pozitiv al lucrului judecat în procesul civil în măsura în care dau într-adevăr, dezlegare problemei litigioase.

În același timp, soluția din dispozitiv intră în autoritate de lucru judecat împreună cu considerentele necesare care o sprijină și o lămuiesc.

Or, având de tranșat latura civilă – respectiv, restabilirea situației anterioare falsificării înscrisurilor anulate, prin redobândirea dreptului de proprietate asupra imobilului de către Stat și plata taxei de nefolosință asupra terenului pe perioada 2001-2007 – instanțele penale nu s-au limitat la a constata, cum susțin recurenții, lipsa raportului de causalitate între faptă și presupusul prejudiciu.

Așa cum corect a reținut instanța anterioară, în soluționarea căilor de atac din procesul penal au fost aduse nuanțări rezolvării datei laturii civile a cauzei.

Astfel, respingând cererea de despăgubiri a părții civile Primăria municipiului Timișoara, instanța penală de apel a reținut că

obligarea inculpatei la plata taxei de nefolosire a terenului pe perioada 2001-2007 nu s-ar justifica, atâta vreme cât aceasta a înstrăinat imobilul la data de 25 septembrie 2001 numitului C.V., așa încât lipsește fapta proprie a acesteia, ca element al răspunderii civile, pentru perioada menționată.

În același timp, s-a apreciat că, ulterior momentului înstrăinării, obligația putea reveni noului proprietar, C.V., a cărui obligare în procesul penal nu se poate dispune „deoarece instanța penală nu a fost sesizată cu privire la activitățile desfășurate de acesta, astfel încât părțile civile îi rămâne la dispoziție calea unei acțiuni separate introduce în fața instanței civile”.

În același sens, în hotărârea care a soluționat recursul exercitat în cauză (decizia nr. 1227/R din 26 decembrie 2007 a Curții de Apel Timișoara, secția penală) s-a reținut că părțile civile au posibilitatea formulării, separat, a unei acțiuni civile.

Rezultă că, în rezolvarea laturii civile a cauzei penale, instanțele au reținut, pe de o parte, că inculpatei C.E. nu-i poate fi angajată răspunderea pentru o perioadă ulterioară datei la care a înstrăinat imobilului și, pe de altă parte, că este deschisă, în valorificarea pretențiilor, calea unei acțiuni civile separate, în condițiile în care numitul C.V., noul proprietar, nu a fost parte în procesul penal.

Așadar, instanța penală nu s-a pronunțat asupra fondului pretențiilor civile, reținându-se în considerentele deciziilor care au definitivat soluția fondului, impedimente în legătură cu judecata laturii civile.

De aceea, faptul că, potrivit dispozitivului sentinței penale, soluția a fost de respingere a acțiunii civile formulate de Primăria municipiului Timișoara, nu poate avea semnificația pretinsă de către recurenți.

Pe de o parte, pentru că dispozitivul intră în autoritate de lucru judecat în limitele și în sensul explicat de considerente, iar, pe de altă parte, soluția se definitivează și odată cu ea autoritatea de lucru judecat, prin epuizarea exercițiului căilor de atac (luându-se deci, în considerare, hotărârile pronunțate cu ocazia controlului judiciar, cele care dau conținutul autorității de lucru judecat în forma definitivă).

Or, câtă vreme fondul pretențiilor nu a fost tranșat jurisdicțional, partea are posibilitatea readucerii lor în fața instanței, indiferent cărei jurisdicții aparține hotărârea anterioară (jurisdicția penală, pentru a se prevala de dispozițiile art. 22 C. pr. pen., sau de altă natură, pentru a se prevala, în regulă generală, de efectul pozitiv al lucrului judecat).

Apreciind în sens contrar, tribunalul a pronunțat o soluție cu aplicarea eronată a dispozițiilor referitoare la autoritatea de lucru judecat, corect sancționată de instanța de apel cu desființarea acesteia și trimiterea spre rejudecare.

Inadmisibilitatea recursului declarat împotriva unei hotărâri de declinare a competenței. Convenționalitate

Fișă sintetică™

SURSA	Curtea de Apel Ploiești, decizia civilă nr. 4030 din 3 decembrie 2012
INDEXAREA INSTANȚEI	civil, declinare de competență, recurs
CUVINTE CHEIE	declinare de competență, competență materială, convenționalitate, excepție de inadmisibilitate
REFERINȚE	Tribunalul Dâmbovița, sentința civilă nr. 1989 din 15 octombrie 2012; Curtea Constituțională, Decizia nr. 826 din 21 iunie 2011 Legea nr. 202/2010; art. 158 alin. (3) C. pr. civ.; art. 159 alin. (4) C. pr. civ.; CEDO, art. 6
SITUAȚIA DE FAPT	Prin sentința civilă nr. 1989 din 15 octombrie 2012, Tribunalul Dâmbovița, a declinat competența de soluționare a unei cauze având ca obiect ordonanță președințială în favoarea Judecătoriei Moreni. Împotriva acestei sentințe s-a declarat recurs de către reclamantă.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Convenționalitatea eliminării căii de atac a recursului împotriva hotărârilor de declinare a competenței.</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Prin eliminarea de către legiuitorul român, prin intermediul Legii nr. 202/2010, a căii de atac a recursului împotriva hotărârii de declinare a competenței, nu se poate discuta despre o atingere adusă garanțiilor procesuale afirmate de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.
MOTIVELE INSTANȚEI	Curtea Constituțională a statuat prin decizia nr. 826 din 21 iunie 2011, prin care a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 158 alin. (3) C. pr. civ., că „dreptul la un proces echitabil și dreptul la folosirea căilor de atac sunt asigurate prin art. 159 alin. (4) C. pr. civ., care instituie în sarcina instanței investită prin hotărârea de declinare, obligația de a verifica și de a stabili, din oficiu, competența sa, din punct de vedere general, material și teritorial, consemnând în cuprinsul încheierii de ședință, temeiurile de drept pentru care constată competența instanței sesizate”.

Curtea de Apel Ploiești a fost investită cu soluționarea recursului împotriva sentinței civile nr. 1989 din 15 octombrie 2012 pronunțată de Tribunalul Dâmbovița, prin care s-a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Moreni.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a stabilit că în speță, în raport de dispozițiile art. 581 alin. (2) C. pr. civ., potrivit căroră „cererea de ordonanță președințială se introduce la instanța competentă să se pronunțe asupra fondului cauzei”, competența materială de soluționare a prezentului litigiu revine Judecătoriei Moreni, conform art. 1 pct. 1 C. pr. civ., ca instanță de drept comun, în a cărei rază teritorială se află situat imobilul.

Împotriva sentinței a declarat recurs reclamanta RL, criticând-o ca nelegală.

În dezvoltarea motivelor de recurs s-a apreciat că declinarea competenței în favoarea Judecătoriei Moreni este „absurdă”, întrucât nu există un litigiu pe fond la acea instanță, aspect ce ar fi putut fi contestat și de către tribunal, dacă judecătorul care a pronunțat soluția nu ar fi „venit total nepregătit”.

A apreciat recurenta că în cauză se impune admiterea recursului său, întrucât vor mai fi și alte litigii având ca obiect ordonanță președințială, impunându-se totodată, în accepțiunea sa, și restituirea taxei de timbru achitată la instanța de fond.

Recursul nu a fost motivat în drept.

La termenul de judecată din data de 3 decembrie 2012, Curtea din oficiu, a invocat, în temeiul art. 137 C. pr. civ. raportat la art. 158 alin. (3) C. pr. civ. excepția de inadmisibilitate a recursului.

La aceeași dată, Curtea a pronunțat decizia civilă nr. 4030 prin care a respins ca inadmisibil recursul declarat de reclamantă.

Pentru a dispune astfel, Curtea a reamintit, ca prim aspect, că potrivit dispozițiilor art. 158 alin. (3) C. pr. civ., astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 202/2010 (text de lege aplicabil în speță în raport de data introducerii cererii de ordonanță președințială – 28 septembrie 2012), hotărârea prin care instanța se declară necompetentă, nu este supusă niciunei căi de atac.

Totodată, Curtea a menționat că, prin eliminarea de către legiuitorul român prin intermediul Legii nr. 202/2010, a căii de atac a recursului împotriva hotărârii de declinare a competenței, nu se poate discuta despre o atingere adusă garanțiilor procesuale afirmate de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În acest sens, Curtea Constituțională a statuat prin Decizia nr. 826 din 21 iunie 2011, prin care a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 158 alin. (3) C. pr. civ., că „dreptul la un proces echitabil și dreptul la folosirea căilor de atac sunt asigurate prin art. 159 alin. (4) C. pr. civ., care instituie în sarcina instanței investită prin hotărârea de declinare, obligația de a verifica și de a stabili, din oficiu, competența sa, din punct de vedere general, material și teritorial, consemnând în cuprinsul încheierii de ședință, temeiurile de drept pentru care constată competența instanței sesizate”.

În considerarea acestor argumente, Curtea a procedat, în temeiul art. 137 C. pr. civ. raportat la art. 158 alin. (3) C. pr. civ., la respingerea ca inadmisibil a recursului declarat de reclamantă.

Condițiile de incidență ale instituției puterii de lucru judecat. Înțelesul noțiunii de identitate de părți

Fișă sintetică™

SURSA	Curtea de Apel Bacău, decizia civilă nr. 479 din 8 martie 2013
INDEXAREA INSTANȚEI	civil, plângere carte funciară, recurs
CUVINTE CHEIE	părți, putere de lucru judecat, autoritate de lucru judecat, succesori cu titlu universal, succesori cu titlu particular
REFERINȚE	Judecătoria Roman, sentința civilă nr. 3435 din 18 noiembrie 2011; Tribunalul Neamț, decizia civilă nr. 719 din 5 iulie 2011; Tribunalul Neamț, decizia civilă nr. 217 din 12 noiembrie 2012 art. 166 C. pr. civ.; art. 1200, art. 1201, art. 1202 C. civ.
SITUAȚIA DE FAPT	Părății M.M. și M.P. l-au chemat în judecată pe autorul părților G.A. și au solicitat ca prin hotărârea ce se va pronunța acesta să fie obligat să le lase în deplină proprietate și liniștită posesie suprafața de 50 mp teren și să fie obligat să-și ridice construcțiile de pe acest teren, iar în caz contrar să fie autorizați să le demoleze ei. În aceeași dosar pârătul a formulat cerere reconvențională prin care a solicitat modificarea documentației cadastrale privind amplasarea și delimitarea suprafeței de 520 mp proprietatea reclamanților. Prin sentința civilă nr. 3523 din 6 decembrie 2010 a Judecătoriei Roman fost admisă acțiunea formulată de reclamanți, pârătul a fost obligat să le lase în deplină proprietate suprafața de 23 mp teren din total de 520 mp, a fost obligat pârătul să-și ridice construcțiile de pe acest teren, stabilită limita între proprietăți și a fost respinsă cererea reconvențională. Prin decizia civilă nr. 719 din 5 iulie 2011 Tribunalul Neamț a modificat în parte sentința recurată și a respins capătul de cerere privind ridicarea construcțiilor de pe suprafața de 23 mp. Prin prezenta cerere de chemare în judecată moștenitorii lui G.A. în contradictoriu cu părății M.V., M.P. și M.M. au reiterat pe cale principală cererea de modificare a documentației cadastrale cu nr. provizoriu nr. 188 ce a fost întocmită pe numele pârâtei M.V. pentru suprafața de 518 mp teren. În cauza anterioară nu a figurat ca parte numita M.V.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Prin noțiunea de părți avută în vedere de dispozițiile art. 1201 C. civ. se înțelege în mod strict categoria persoanelor care au participat anterior și în prezent la judecata pricinii?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Noțiunea de părți avută în vedere de dispozițiile art. 1201 C. civ. vizează o categorie mai largă decât cea a persoanelor care au participat la judecata pricinii. Deși în categoria părților, în sensul larg, figurează doar succesorii cu titlu universal sau cu titlu particular, situația juridică constatată printr-o hotărâre judecătorească se răsfrânge și asupra raporturilor juridice ce au constituit izvorul drepturilor și obligațiilor participanților în proces.
MOTIVELE INSTANȚEI	Unul dintre elementele fundamentale ale principiului preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice care presupune, printre altele, că soluțiile irevocabile date de instanțele judecătorești să nu mai poată fi contrazise. Concretizarea acestor principii se regăsește prin reglementarea prezumției puterii lucrului judecat prin dispozițiile art. 1200 pct. 4 C. civ. în vigoare la data promovării acțiunii. Valorificarea prezumției legale absolute implică verificarea îndeplinirii condiției privind identitatea de părți, obiect și cauză. Numita M.V. este cea care a transmis părăților din prezenta cauză – M.P. și M.M. – dreptul de proprietate privind suprafața de teren în litigiu prin contract de vânzare-cumpărare, documentația cadastrală vizată de cererea de anulare fiind cea care a stat și la baza transmiterii dreptului de proprietate prin contractul menționat. În consecință, raportul juridic ce a constituit izvorul drepturilor și obligațiilor părților din dosarul anterior reprezintă, la rândul său, consecința juridică a raporturilor juridice în care parte a fost pârâta din prezenta cauză, M.V.

Prin sentința civilă nr. 3435 din 18 noiembrie 2011 pronunțată de Judecătoria Roman a fost admisă excepția puterii lucrului judecat, fiind respinsă în consecință acțiunea civilă formulată de reclamanții G.M., G.A., în contradictoriu cu părății M.V., M.P. și M.M., acțiunea având ca obiect modificarea documentației cadastrale

cu număr provizoriu 188 ce a fost întocmită pentru pârâta M.V. cu privire la suprafața de 518 mp, rectificarea încheierii de întabulare a terenului în suprafața de 518 mp.

Pentru a pronunța această hotărâre prima instanță a reținut următoarele:

Părății M.M. și M.P. l-au chemat în judecată pe autorul părților G.A. și au solicitat ca prin hotărârea ce se va pronunța acesta să fie obligat să le lase în deplină proprietate și liniștită posesie suprafața de 50 mp teren și să fie obligat să-și ridice construcțiile de pe acest teren, iar în caz contrar să fie autorizați să le demoleze ei. În aceeași dosar pârătul a formulat cerere reconvențională prin care a solicitat modificarea documentației cadastrale privind amplasarea și delimitarea suprafeței de 520 mp proprietatea reclamanților.

Prin sentința civilă nr. 3523 din 6 decembrie 2010 a Judecătoriei Roman fost admisă acțiunea formulată de reclamanți, pârătul a fost obligat să le lase în deplină proprietate suprafața de 23 mp teren din total de 520 mp, a fost obligat pârătul să-și ridice construcțiile de pe acest teren, stabilită limita între proprietăți și a fost respinsă cererea reconvențională. Prin decizia civilă nr. 719 din 5 iulie 2011, Tribunalul Neamț a modificat în parte sentința recurată și a respins capătul de cerere privind ridicarea construcțiilor de pe suprafața de 23 mp. Prin prezenta cerere moștenitorii lui G.A. în contradictoriu cu părății M.V., M.P. și M.M. au solicitat modificarea documentației cadastrale cu număr provizoriu 188 ce a fost întocmită pe numele pârâtei M.V. pentru suprafața de 518 mp teren.

În întâmpinarea lor părății au solicitat respingerea acțiunii invocând excepția autorității de lucru judecat. Reclamanții s-au apărut și au susținut faptul că nu se pune problema autorității de lucru judecat, deoarece nu este îndeplinită condiția triplei identități.

În soluționarea apelului promovat de reclamanți împotriva sentinței civile nr. 3435/2012 a Judecătoriei Roman, prin decizia civilă nr. 217 din 12 noiembrie 2012 Tribunalul Neamț a respins apelul ca nefondat.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de apel a reținut următoarele:

Puterea de lucru judecat își produce efectele și în cauzele în care nu există identitate în

obiect sau cauză, în sensul că are un efect pozitiv față de partea care a câștigat procesul, acesta având posibilitatea de a se prevala de dreptul recunoscut prin hotărârea anterioară, fără ca partea adversă sau instanța să mai poată lua în discuție existența dreptului și un efect negativ pentru partea care a pierdut procesul, în sensul că aceasta nu mai poate pune în discuție dreptul său într-un alt proces. Aceste litigii nu se soluționează însă pe excepția puterii de lucru judecat, ci pe fond, în considerentul efectelor puterii de lucru judecat mai sus amintite.

A mai constatat tribunalul că litigiul de față nu trebuie analizat din perspectiva aspectului pozitiv sau negativ al puterii de lucru judecat, deoarece, în raport cu sentința civilă nr. 3523 din 6 decembrie 2010 a Judecătoriei Roman prin care instanța s-a pronunțat asupra cererii reconvenționale formulată de G.A., având ca obiect anularea aceleiași documentații cadastrale, operează chiar puterea de lucru judecat, fiind îndeplinită condiția triplei identități de obiect, părți, cauză, cerută de art. 1201 C. civ. Împrejurarea că, în primul proces nu a figurat ca pârâtă și M.P.V. nu este de natură a înlătura puterea de lucru judecat a hotărârii, deoarece aceasta are o situație juridică ce este identică situației părăților din primul proces, iar reclamanta avea posibilitatea legală de stabilire a cadrului procesual din punctul de vedere al părților.

Împotriva acestei hotărâri au declarat recurs, în termen legal, reclamanții.

În motivarea recursului s-a susținut că nu este îndeplinită condiția triplei identități raportat la litigiul soluționat prin sentința civilă nr. 3523 din 6 decembrie 2010, având în vedere că în acel litigiu nu a figurat ca parte M.V.

Examinând recursul promovat pentru motivele arătate, în condițiile art. 304 C. pr. civ., instanța îl apreciază ca fiind nefondat pentru considerentele ce se vor arăta în continuare.

Unul dintre elementele fundamentale ale principiului preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice care presupune, printre altele, că soluțiile irevocabile date de instanțele judecătorești să nu mai poată fi contrazise.

Concretizarea acestor principii se regăsește prin reglementarea prezumției puterii lucrului judecat prin dispozițiile art. 1200 pct. 4 C. civ. în vigoare la data promovării acțiunii.

Valorificarea prezumției legale absolute implică verificarea îndeplinirii condiției privind identitatea de părți, obiect și cauză. În prezentul litigiu instanța constată că prin sentința civilă nr. 3523 din 6 decembrie 2010, pronunțată de Judecătoria Roman, a fost respinsă cererea reconvențională având ca obiect, printre altele, anularea documentației cadastrale privind amplasarea și delimitarea suprafeței de 520 mp teren intravilan, sola 4, parcela 150/1, proprietatea reclamanților M.P. și M.M.

Reiterarea cererii de modificare a documentației cadastrale pentru suprafața de 520 mp cu număr cadastral provizoriu 188, reprezintă îndeplinirea condiției identității cauzelor celor două litigii, având în vedere constatările consemnate în raportul de expertiză tehnică efectuat în dosarul nr. 2383/291/2010, în care suprafața de 520 mp este localizată în intravilanul localității G. cu vecinii individualizați în schița anexă.

Împrejurarea că în cauza anterioară nu a figurat ca parte numita M.V. nu reprezintă un impediment pentru incidența puterii de lucru judecat, noțiunea de părți avută în vedere de dispozițiile art. 1201 C. civ. vizând o categorie mai largă decât cea a persoanelor care au participat la judecata pricinii. Deși în categoria părților, în sensul larg, figurează doar succesorii cu titlu universal sau cu titlu particular, situația juridică constatată printr-o hotărâre judecătorească se răsfrânge și asupra raporturilor juridice ce au constituit izvorul drepturilor și obligațiilor participanților în proces.

Din această perspectivă instanța constată că numita M.V. este cea care a transmis părăților din prezenta cauză – M.P. și M.M. – dreptul de proprietate privind suprafața de teren în litigiu prin contract de vânzare-cumpărare, documentația cadastrală vizată de cererea de anulare fiind cea care a stat și la baza transmiterii dreptului de proprietate prin contractul menționat.

În consecință, raportul juridic ce a constituit izvorul drepturilor și obligațiilor părților din dosarul nr. 2383/291/2010 reprezintă, la rândul său, consecința juridică a raporturilor juridice în care parte a fost pârâta din prezenta cauză, M.V.

Cerere de liberare condiționată. Stabilirea instanței în a cărei circumscripție se află locul de deținere

Fișă sintetică™

SURSA	ÎCCJ, încheierea nr. 203 din 19 februarie 2013
INDEXAREA INSTANȚEI	penal, liberare condiționată, conflict negativ competență
CUVINTE CHEIE	liberare condiționată, excepție necompetență, loc de deținere
REFERINȚE	Judecătoria Medgidia, sentința penală nr. 2032 din 7 septembrie 2012; Judecătoria Slobozia, sentința penală nr. 1120 din 3 decembrie 2012 art. 29 pct. 5 lit. a) C. pr. pen.; art. 450 alin. (1) C. pr. pen.
SITUAȚIA DE FAPT	Pe rolul Judecătoriei Medgidia a fost înregistrată la data de 13 august 2012 cererea formulată de condamnat pentru liberarea sa condiționată din executarea pedepsei de 3 ani închisoare, aplicată pentru infracțiunea de furt calificat. La data formulării acestei condamnate se afla încă la Penitenciarul Tichilești, județul Brăila, fiind transferat doar ulterior formulării cererii, dar anterior judecării acesteia, la Penitenciarul Slobozia.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Care este instanța locului de deținere atunci când de la data formulării cererii la data soluționării acesteia condamnatul este transferat într-un alt loc de deținere?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Prin „instanță în a cărei rază teritorială se află locul de deținere” se înțelege instanța în a cărei circumscripție se găsește locul de deținere unde se afla inculpatul la data formulării cererii de liberare condiționată. Chiar dacă, ulterior formulării cererii, condamnatul a fost transferat la alt loc de deținere, această împrejurare nu este de natură să schimbe competența teritorială, astfel cum aceasta a fost stabilită potrivit dispozițiilor art. 450 alin. (1) C. pr. pen.
MOTIVELE INSTANȚEI	Potrivit prevederilor art. 450 alin. (1) C. pr. pen., „liberarea condiționată se dispune, la cererea sau la propunerea făcută, potrivit dispozițiilor legii privind executarea pedepselor, de către judecătoria în a cărei circumscripție se află locul de deținere”, iar în cazul prevăzut de art. 62 alin. (3) C. pr. pen., de către tribunalul militar în a cărui circumscripție se află închisoarea militară. Se instituie astfel competența exclusivă de soluționare a cauzei de către judecătoria în a cărei rază teritorială se află locul de deținere al condamnatului.

Prin sentința penală nr. 2032 din 7 septembrie 2012, pronunțată de Judecătoria Medgidia în dosarul nr. 5702/256/2012, în baza dispozițiilor art. 450 alin. (1) C. pr. pen. raportat la art. 42 C. pr. pen., s-a declinat competența teritorială de soluționare a cauzei având ca obiect cerere de liberare condiționată, formulată de condamnatul P.N.V., în favoarea Judecătoriei Slobozia.

Ulterior, prin sentința penală nr. 1120 din 3 decembrie 2012, pronunțată de Judecătoria Slobozia în dosarul nr. 5702/256/2012, s-a admis excepția de necompetență teritorială a instanței și s-a declinat competența de soluționare a cererii de liberare condiționată formulată de condamnatul P.N.V., în favoarea Judecătoriei Medgidia.

S-a constatat că instanța ierarhic superioară comună a instanțelor aflate în conflict este Înalta Curte de Casație și Justiție și, în temeiul art. 29 pct. 5 lit. a) C. pr. pen., s-a dispus înaintarea cauzei la Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru stabilirea instanței competente a se pronunța asupra conflictului de competență.

Examinând cauza sub toate aspectele de fapt și de drept,

Înalta Curte de Casație și Justiție constată că, pe rolul Judecătoriei Medgidia a fost înregistrată la data de 13 august 2012, cu numărul de dosar nr. 5702/256/2012, cererea formulată condamnat pentru liberarea sa condiționată din executarea

pedepsei de 3 ani închisoare, aplicată pentru infracțiunea de furt calificat.

La data formulării acestei cereri condamnatul se afla încă la Penitenciarul Tichilești, județul Brăila, fiind transferat doar ulterior la Penitenciarul Slobozia.

Întrebat fiind, în ședință publică, condamnatul P.N.V. a precizat Înaltei Curți că, la data formulării cererii de liberare condiționată, se afla în detenție la Penitenciarul Tichilești, județul Brăila.

Potrivit prevederilor art. 450 alin. (1) C. pr. pen., „liberarea condiționată se dispune, la cererea sau la propunerea făcută, potrivit dispozițiilor legii privind executarea pedepselor, de către judecătoria în a cărei circumscripție se află locul de deținere”, iar în cazul prevăzut de art. 62 alin. (3) C. pr. pen., de către tribunalul militar în a cărui circumscripție se află închisoarea militară.

Se instituie astfel competența exclusivă de soluționare a cauzei de către judecătoria în a cărei rază teritorială se află locul de deținere al condamnatului.

Atât doctrina cât și jurisprudența au statuat că, prin „instanță în a cărei rază teritorială se află locul de deținere” se înțelege instanța în a cărei circumscripție se găsește locul de deținere unde se afla inculpatul la data formulării cererii de liberare condiționată.

Chiar dacă, ulterior formulării cererii, condamnatul a fost transferat la alt loc de deținere, această împrejurare nu este de natură să schimbe competența teritorială, astfel cum aceasta a fost stabilită potrivit dispozițiilor art. 450 alin. (1) C. pr. pen.

Față de considerentele expuse, reținând că, la data formulării cererii de liberare condiționată, condamnatul se afla la Penitenciarul Tichilești, județul Brăila, Înalta Curte, în temeiul dispozițiilor art. 29 pct. 5 lit. a) C. pr. pen. raportat la art. 450 alin. (1) C. pr. pen., va stabili competența de soluționare a cauzei privind pe condamnatul P.N.V. în favoarea Judecătoriei Brăila, instanță careia i se va trimite dosarul.

Fișă sintetică™

Identificarea instanței, a numărului și a datei pronunțării sentinței sau deciziei.

Înregistrarea dosarului în evidențele instanței, potrivit nomenclatorului național de cauze din ECRIS.

Indexarea hotărârii judecătorești prin cuvinte sau expresii semnificative pentru conținutul juridic și problematic al acesteia.

Norma de drept aplicată, hotărârile judecătorești române sau ale instanțelor la care se face trimitere sau care sunt invocate.

Descrierea situației de fapt pusă în mod concret în discuție în speța dedusă judecării și care este reținută de instanță prin hotărârea pronunțată.

Chestiunea de drept concretă și sintetică ridicată în dosar și pe care instanța o dezleagă prin pronunțarea și motivarea soluției.

Dezlegarea concretă a instanței dată problemei sau problemelor de drept puse în discuție.

Considerentele care au stat la baza pronunțării instanței, prezentarea sintetică a motivelor de fapt și de drept care stau la baza soluției dată de instanță problemelor de drept ridicate în speță.

Fișă sintetică™

SURSA	Curtea de Apel Timișoara, decizia civilă nr. 365 din 6 martie 2013
INDEXAREA INSTANȚEI	civil, obligație de a face, recurs
CUVINTE CHEIE	putere de lucru judecat, răspundere civilă delictuală
REFERINȚE	Înalta Curte de Casație și Justiție, Decizia nr. 3 din 18 februarie 2013 pronunțată în interesul legii; Curtea Constituțională, Decizia nr. 814/2011 Legea nr. 85/1992, art. 7 alin. (1) și (6); Decretul-lege nr. 61/1990; CEDO cauza <i>James ș.a. vs. Regatul Unit</i> , Marea Cameră, Hotărârea din 21 februarie 1986
SITUAȚIA DE FAPT	Prin decizia civilă nr. 365 din 6 martie 2013, pronunțată în dosarul nr. 14661/325/2010, Curtea de Apel Timișoara a admis recursul declarat de reclamantii C.M. și C.G. împotriva Deciziei civile nr. 750 din 1 noiembrie 2012, pronunțată de Tribunalul Timiș. A modificat decizia atacată, în sensul că a admis apelul declarat de reclamantii împotriva Sentinței civile nr. 14138 din 7 iunie 2011, pronunțată de Judecătoria Timișoara. A schimbat în parte sentința apelată, în sensul că a admis acțiunea formulată de reclamantii și a obligat părțile SC I. SA să încheie cu reclamantii contract de vânzare-cumpărare pentru apartamentul nr. 20, situat în Timișoara [...]. Pârâta a susținut că contractul de închiriere nr. 9619 din 6 iulie 1989 a încetat din data de 1 ianuarie 1991, când au încetat raporturile de muncă ale reclamantei C.M., așa cum s-a reținut și prin Sentința civilă nr. 5610/2010, pronunțată de Judecătoria Timișoara în dosarul nr. 6056/325/2009
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Cine sunt beneficiarii dreptului subiectiv de a cumpăra locuințele construite din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, în condițiile Legii nr. 85/1992? Este necesară existența unui raport de muncă actual al chiriașului cu unitatea deținătoare?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Obligația de a vinde ia naștere atunci când sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: locuințele să fie construite din fondurile unităților economice sau bugetare de stat; solicitantul să fie titularul contractului de închiriere, la momentul formulării cererii de cumpărare, putând fi sau nu angajat al unității proprietare; locuințele să nu facă parte din categoria celor de intervenție.
MOTIVELE INSTANȚEI	Potrivit art. 7 alin. (6) din Legea nr. 85/1992, „beneficiară de prevederile alin. (1) și chiriașii care nu sunt angajații unităților proprietare”. În acest sens, s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia civilă nr. 5/2008, dată în interesul legii, stabilind că obligația de vânzare a acestor imobile este una <i>in rem</i> , în raport de natura obiectului (locuință construită din fondul unităților economice sau bugetare, până la data intrării în vigoare a legii), și nu o obligație <i>in personam</i> , derivată din calitatea de chiriaș la data intrării în vigoare a legii. Același caracter <i>propter rem</i> al obligației instituite de Legea nr. 85/1992 în sarcina proprietarilor unor astfel de locuințe a fost afirmat și de către Curtea Constituțională prin Decizia nr. 814/2011, arătându-se că „în cazul privatizării unităților din ale căror fonduri a fost construită locuința ce a făcut obiectul vânzării, obligația de vânzare către chiriaș, prevăzută de dispozițiile Legii nr. 85/1992 (...) este o obligație <i>in rem</i> , iar nu o obligație <i>in personam</i> , reglementată în considerarea subiectului, societatea comercială care a luat naștere pe calea privatizării”.

Evaziune fiscală. Căile de atac în ipoteza dispozițiilor tranzitorii ale Legii nr. 202/2010

Fișă sintetică™

SURSA	ÎCCJ, încheierea nr. 37 din 16 ianuarie 2013
INDEXAREA INSTANȚEI	penal, evaziune fiscală, regulator de competență
CUVINTE CHEIE	declinare de competență, evaziune fiscală, legea micii reforme, căi de atac, calificarea căii de atac, principiul securității raporturilor juridice.
REFERINȚE	Judecătoria Bolintin Vale, sentința penală nr. 15 din 17 ianuarie 2011; Înalta Curte de Casație și Justiție, secția penală, încheierea nr. 161 din 27 ianuarie 2012; Înalta Curte de Casație și Justiție, secția penală, decizia nr. 1451 din 8 mai 2012; Curtea de Apel București, decizia penală nr. 1257 din 18 iunie 2012 Legea nr. 241/2005, art. 9; Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor; art. 14 CEDO
SITUAȚIA DE FAPT	Judecătoria Bolintin Vale, legal investită la data de 16 aprilie 2009, a procedat la judecarea pricinii privind pe inculpatul C.T., pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005; art. 43 din Legea nr. 82/1991 și art. 272 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, totul cu aplicarea art. 33 lit. a) C. pen. Ulterior începerii soluționării cauzei a intrat în vigoare Legea nr. 202/2010. Prin sentința penală nr. 15 din 17 ianuarie 2011 Judecătoria Bolintin Vale s-a pronunțat, hotărârea judecătorească fiind emisă după intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010. Curtea de Apel București a calificat calea de atac, promovată de inculpatul C.T. împotriva sentinței penale pronunțată de Judecătoria Bolintin Vale, drept apel și a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Tribunalului Giurgiu. La rândul său, Tribunalul Giurgiu a invocat din oficiu excepția lipsei competenței materiale și a sesizat Înalte Curte de Casație și Justiție în vederea soluționării conflictului negativ de competență. Înalta Curte de Casație și Justiție, secția penală, prin încheierea nr. 171 din 27 ianuarie 2012 a stabilit competența de soluționare a cauzei în favoarea Curții de Apel București, apreciind că sentința în discuție va fi supusă doar căii de atac a recursului instrumentat direct la Curtea de Apel București. Curtea de Apel București investită cu soluționarea cauzei în urma efectuării regulatorului de competență de către Înalta Curte de Casație și Justiție în rezolvarea conflictului negativ de competență ivit, a calificat calea de atac ca fiind apel și prin decizia penală nr. 1257/R din 18 iunie 2012 a declinat competența de soluționare a apelurilor la Tribunalul Giurgiu. Astfel, în contextul în care instanța supremă statuase prin încheierea nr. 161 din 27 ianuarie 2012 că se impune calificarea în recurs a căii de atac exercitate în speță, Curtea de Apel București a apreciat că demersurile inculpatului C.T. și ale Parchetului de pe lângă Judecătoria Bolintin Vale sunt apeluri. Tribunalul Giurgiu constatând că încheierea Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 161 din 27 ianuarie 2012 a devenit inoperantă, a admis excepția necompetenței materiale, a declinat competența în favoarea Curții de Apel București și, constatând ivit din nou conflict negativ de competență, a înaintat din nou dosarul Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea soluționării acestui conflict.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Care sunt căile de atac în cazul hotărârii instanței de fond privind infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005, pronunțată după intrarea în vigoare a Legii micii reforme nr. 202/2010?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Sentința privind infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută în art. 9 din Legea nr. 241/2005 este supusă apelului și recursului, atât înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010, cât și după intrarea în vigoare a acestei legi.
MOTIVELE INSTANȚEI	Corecta interpretare a dispozițiilor art. XXIV alin. (2) din Legea nr. 202/2010, anume a sintagmei „proces în curs de judecată”, impune concluzia că judecata se referă nu numai la judecata în primă instanță, ci și la judecata în apel și recurs, deci la judecata în accepțiunea sa largă, nu doar cu referire la un anumit grad de jurisdicție. În sprijinul celor susținute vin și dispozițiile alin. (3) ale articolului evocat care prevăd că în caz de desființare sau casare cu trimitere spre rejudecare (la prima instanță) sunt aplicabile noile dispoziții privind competența, de unde reiese că în lipsa dispozițiilor de desființare sau casare cu trimitere spre rejudecare (la prima instanță) sunt aplicabile vechile dispoziții privind competența de judecare în apel și în recurs. În consecință, deși competența de judecată în primă instanță a infracțiunii de evaziune fiscală nu mai aparține judecătoriei, ci tribunalului, odată cu intrarea în vigoare a legii micii reforme, niciunul din normele tranzitorii nu a adus atingere triplului grad de jurisdicție cu privire la aceste infracțiuni, noua lege menținând ierarhia căilor de atac, respectiv apel, recurs.

Asupra conflictului negativ de competență de față, Înalta Curte de Casație și Justiție, analizând conflictul negativ de competență ivit între Tribunalul Giurgiu și Curtea de Apel București, instanțe ce și-au declinat competența una în favoarea celeilalte, și având în mod prioritar în vedere jurisprudența, astfel cum s-a consolidat în această materie a căilor de atac existența în cazul infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută în art. 9 din Legea nr. 241/2005 în ipoteza dispozițiilor tranzitorii prin Legea nr. 202/2010 – expune.

Anterior intrării în vigoare a Legii nr. 202/2010, respectiv 25 noiembrie 2010, competența de judecată în fond a infracțiunii de evaziune fiscală aparținea judecătoriei care pronunța sentința supusă apelului, iar deciziile pronunțate de Tribunal în această materie puteau fi atacate cu recurs la Curtea de Apel, consacându-se astfel regula triplului grad de jurisdicție, în conformitate cu prevederile art. 27 pct. 2 și art. 28¹ pct. 3 C. pr. pen.

Prin legea privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor (M. Of. nr. 714 din 26 octombrie 2010), infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută în art. 9 din Legea nr. 241/2005 au fost trecute din competența de judecată în primă instanță a judecătoriei în competența de judecată în primă instanță a tribunalului, stabilindu-se totodată prin art. XXIV alin. (1)-(3) următoarele:

„(1) Hotărârile pronunțate în cauzele penale înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul.

(2) Procesele în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe, dispozițiile referitoare la competența instanțelor în Codul de procedură penală, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, aplicându-se numai cauzelor cu care instanțele au fost sesizate după intrarea în vigoare a prezentei legi.

(3) În caz de desființare sau casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile prezentei legi privitoare la competență sunt aplicabile”.

Interpretarea corectă a textelor de lege invocate determină concluzia că, atât înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010, cât și ulterior, sentințele pentru infracțiunea de evaziune fiscală prevăzute în art. 9 din

Legea nr. 241/2005 sunt supuse atât apelului și recursului, prin legea invocată neoperând în vreun mod modificări referitoare la numărul căilor de atac în această materie, normele tranzitorii vizând numărul căilor de atac, respectiv art. XXIV alin. (1) din Legea nr. 202/2010 – nefiind incidente în cazul acestei categorii de sentințe, întrucât aceste norme privesc acele hotărâri (sentințe) pentru care legea nouă a eliminat o cale de atac (apelul), iar nu și sentințele pentru care posibilitatea atacării atât cu apel, cât și cu recurs a rămas nemodificată.

De altfel, elocvent în acest sens este termenul folosit de legiuitor în formularea art. XXIV alin. (1) din Legea nr. 202/2010 – „hotărârile (...) rămân supuse căilor de atac”, ceea ce reflectă că pe viitor hotărârile la care se referă nu mai sunt supuse aceluiași căi de atac, nu mai sunt supuse căilor de atac anterioare, fiind evident că o normă tranzitorie nu poate privi decât o situație modificată, iar nu și o situație nemodificată.

Or, precum în speța de față, pentru sentințele pronunțate de Judecătoria Bolintin Vale (nr. 15 din 17 ianuarie 2011) după intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010, există posibilitatea atacării atât cu apel cât și cu recurs, ceea ce reprezintă o situație nemodificată printr-o normă tranzitorie.

De altfel, așa cum Curtea de Apel București a arătat, aplicarea unei diferențe de tratament juridic cu referire la numărul căilor de atac între părțile cauzei de față și alte persoane aflate în situații similare, echivalează cu încălcarea art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar limitarea căilor de atac determinată de o jurisprudență cu caracter contradictoriu și neconsolidată încă la momentul la care Înalta Curte de Casație și Justiție a rezolvat primul conflict negativ de competență ivit în prezenta speță (încheierea nr. 161 din 27 ianuarie 2012 – ÎCCJ, secția penală), este o dispoziție discriminatorie, în total dezacord cu principiile și jurisprudența în materie a Curții Europene.

Prin urmare, ținând seama că de la momentul la care instanța supremă s-a pronunțat în rezolvarea primului conflict negativ de competență, jurisprudența a statuat în mod evident că sentința privind infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută în art. 9 din Legea nr. 241/2005 este supusă apelului și recursului, atât înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010, cât și după intrarea în vigoare a acestei legi, Înalta Curte de Casație și Justiție concluzionează în dezlegarea actualului conflict de competență în același sens, subliniind că norma tranzitorie referitoare la numărul căilor de atac (singura, de altfel) cuprinsă în art. XXIV alin. (1) nu este incidentă.

Din această perspectivă, calificarea de către Curtea de Apel a căilor de atac exercitate în cauză ca fiind apeluri este corectă, iar argumentele înfățișate judicioase.

Chestiunea instanței competente să judece căile de atac constituie o chestiune diferită ce-și află rezolvarea în interpretația corespunzătoare a dispozițiilor art. XXIV alin. (2) și (3) din Legea nr. 202/2010.

Astfel, art. XXIV alin. (2) constituie temeiul legal ce permite continuarea judecății în primă instanță a infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută în art. 9 din Legea nr. 241/2005 de către judecătoria după intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010, în împrejurarea în care aceste instanțe au fost legal investite înainte de intrarea în vigoare a acestei legi, evidențiindu-se nedorita declinare a competenței judecării de la judecătoria la tribunale.

Este știut că Legea nr. 202/2010 a intervenit în spațiul legislativ românesc în realizarea dezideratului asigurării celerității procedurilor penale a înlăturării mecanismelor penale greoaie, formaliste, costisitoare și de lungă durată, conștientizându-se faptul că eficiența actului de justiție constă în mare măsură și în celeritatea cu care drepturile și obligațiile consfințite prin hotărârea judecătorească intră în circuitul juridic, contribuind la stabilitatea raporturilor juridice deduse judecății.

Corecta interpretare a dispozițiilor art. XXIV alin. (2), anume a sintagmei „proces în curs de judecată” impune concluzia că judecata se referă nu numai la judecata în primă instanță, ci și la judecata în apel și recurs, deci la judecata în accepțiunea sa largă, nu doar cu referire la un anumit grad de jurisdicție.

În sprijinul celor susținute vin și dispozițiile alin. (3) ale articolului evocat, care prevăd că în caz de desființare sau casare cu trimitere spre rejudecare (la prima instanță) sunt aplicabile noile dispoziții privind competența, de unde reiese că în lipsa dispozițiilor de desființare sau casare cu trimitere spre rejudecare (la prima instanță) sunt aplicabile vechile dispoziții privind competența de judecare în apel și în recurs (a se vedea decizia nr. 1451 din 8 mai 2012 a ÎCCJ, secția penală).

În consecință, deși competența de judecată în primă instanță a infracțiunii de evaziune fiscală nu mai aparține judecătoriei, ci tribunalului, odată cu intrarea în vigoare a legii micii reforme, niciunul din normele tranzitorii nu a adus atingere triplului grad de jurisdicție cu privire la aceste infracțiuni noua lege menținând ierarhia căilor de atac, respectiv apel, recurs.

În împrejurarea în care de la data dispoziției primului regulator de competență în cauză de față (încheierea nr. 161 din 27 ianuarie 2012 a ÎCCJ, secția penală) practica instanței supreme în această materie s-a schimbat, realizându-se unificarea soluționării unor asemenea cauze, având ca obiect infracțiunea de evaziune fiscală, în sensul calificării căii de atac ca fiind apel și a soluționării de către Tribunal, Înalta Curte de Casație și Justiție va rezolva conflictul negativ de competență ivit prin stabilirea competenței în favoarea Tribunalului Giurgiu.

JURISPRUDENȚĂ

PROCESUAL PENALĂ

Principiul securității raporturilor juridice. Respingerea aplicării unui regulator de competență al Înaltei Curți de Casație și Justiție în situația existenței unei jurisprudențe contradictorii

Fișă sintetică™

SURSA	C. Apel București, decizia penală nr. 1257 din 18 iunie 2012
INDEXAREA INSTANȚEI	penal, evaziune fiscală, recurs
CUVINTE CHEIE	principiul securității raporturilor juridice, declinare de competență, evaziune fiscală, legea micii reforme, căi de atac, calificarea căii de atac
REFERINȚE	Judecătoria Bolintin Vale, sentința penală nr. 15 din 17 ianuarie 2011; Înalta Curte de Casație și Justiție, secția penală, încheierea nr. 161 din 27 ianuarie 2012 Legea nr. 241/2005, art. 9; Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor; art. 14 CEDO
SITUAȚIA DE FAPT	Judecătoria Bolintin Vale, legal investită la data de 16 aprilie 2009, a procedat la judecarea pricinii privind pe inculpatul C.T., pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005; art. 43 din Legea nr. 82/1991 și art. 272 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, totul cu aplicarea art. 33 lit. a) C. pen. Ulterior începerii soluționării cauzei a intrat în vigoare Legea nr. 202/2010. Prin sentința penală nr. 15 din 17 ianuarie 2011 Judecătoria Bolintin Vale s-a pronunțat, hotărârea judecătorească fiind emisă după intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010. Curtea de Apel București a calificat calea de atac, promovată de inculpatul C.T. împotriva sentinței penale pronunțată de Judecătoria Bolintin Vale drept apel și a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Tribunalului Giurgiu. La rândul său, Tribunalul Giurgiu a invocat din oficiu excepția lipsei competenței materiale și a sesizat Înalte Curte de Casație și Justiție în vederea soluționării conflictului negativ de competență. Înalta Curte de Casație și Justiție, secția penală, prin încheierea nr. 161 din 27 ianuarie 2012 a stabilit competența de soluționare a cauzei în favoarea Curții de Apel București, apreciind că sentința în discuție va fi supusă doar căii de atac a recursului instrumentat direct la Curtea de Apel București. Ulterior pronunțării regulatorului de competență, practica Înaltei Curți s-a schimbat radical în sensul calificării căilor de atac similare ca fiind apeluri. Totodată, instanțelor subordonate, le-a fost transmisă o Notă prin care li se aducea la cunoștință această schimbare de practică, în vederea soluționării unitare a cauzelor, având ca obiect infracțiuni de evaziune fiscală.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Poate refuza instanța aplicarea unui regulator de competență în situația în care de la data pronunțării acestuia instanța care a soluționat conflictul negativ de competență și-a schimbat în mod fundamental jurisprudența asupra acelei probleme de drept?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Prin aplicarea dispoziției regulatorului de competență, părțile beneficiază de o singură cale de atac, aceea a recursului, față de părțile din alte cauze având același obiect, care beneficiază de două căi de atac – apel și recurs. Curtea constată că, urmând întocmai dispozițiile instanței supreme în prezenta cauză, care așa cum s-a arătat anterior a avut o jurisprudență contradictorie, ar pronunța o soluție care ar contraveni principiului securității raporturilor juridice.
MOTIVELE INSTANȚEI	Practica neunitară a Înaltei Curți de Casație și Justiție în materia evaziunii fiscale, legate de numărul căilor de atac generat, în prezenta cauză o situație discriminatorie. Așa cum s-a arătat și în jurisprudența europeană „în loc să-și îndeplinească rolul de a stabili o interpretare de urmat, a devenit ea însăși o sursă de insecuritate juridică, reducând astfel încrederea publicului în sistemul judiciar (Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei nr. 48.553/99, Păduraru împotriva României, nr. 63252/00, Perez Arias împotriva Spaniei nr. 32.978/03, 28 iunie 2007)”. Aplicarea unei diferențe de tratament cu privire la numărul căilor de atac între părțile din prezenta cauză și a altor persoane aflate în situații similare, echivalează cu încălcarea art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. De asemenea, limitarea căilor de atac în prezenta cauză, determinată de o jurisprudență contradictorie, fără o „justificare obiectivă și rezonabilă” și fără a se urmări „un scop legitim”, și dacă nu există „un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit”, este o dispoziție discriminatorie, ce încalcă art. 14 din Convenție (cauza Beian contra României, Hotărârea din 6 decembrie 2007).

Înalta Curte de Casație și Justiție, având a se pronunța asupra problemei juridice vizând calea de atac incidentă pentru sentința penală nr. 15 din 17 ianuarie 2011 a Judecătoriei Bolintin Vale, în stabilirea competenței prin regulator, a reținut în baza încheierii nr. 161 din 27 ianuarie 2012, următoarele:

Prin rechizitoriul din data de 9 aprilie 2009 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Giurgiu s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a inculpatului C.T., pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005; art. 43 din Legea nr. 82/1991 și art. 272 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, totul cu aplicarea art. 33 lit. a) C. pen.

În consecință Judecătoria Bolintin Vale, legal investită la data de 16 aprilie 2009, a procedat la judecarea pricinii, intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010 materializându-se ulterior.

Judecătoria Bolintin Vale s-a conformat întocmai dispozițiilor tranzitorii regăsite în cuprinsul art. XXIV alin. (2) din legea privind „mica reformă în justiție” care stipulează că – „procesele în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe, dispozițiile referitoare la competența instanțelor în Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele aduse prin prezenta lege, aplicându-se numai cauzelor cu care instanțele au fost sesizate după intrarea în vigoare a prezentei legi”.

În consecință, prin sentința penală nr. 15 din 17 ianuarie 2011 Judecătoria Bolintin Vale s-a pronunțat.

După cum se observă, hotărârea judecătorească fiind emisă după intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010, iar o situație tranzitorie vizând căile de atac ce să le urmeze un astfel de circuit procesual atipic nefiind acoperită de art. XXIV, vor avea incidentă, cu evidență, principiile generale de aplicare a legii procesual penale în timp – *tempus regit actum*.

Așadar se vor aplica direct prevederile modificate ale Codului de procedură penală.

Existența unei legi determinate este incompatibilă cu o marjă de interpretare a sa din partea instanțelor, în măsura în care sensul normelor juridice sunt bine înțelese. În activitatea jurisdicțională, legalitatea impune judecătorului obligații esențiale: interpretarea strictă a legii și interzicerea analogiei, respectiv neaplicarea retroactivă a legii.

Or, judecătoria Curții de Apel când au calificat calea de atac drept apel au făcut trimitere expresă la instituția analogiei – care presupune extinderea aplicării unei norme cu privire la o situație nereglementată expres dar care este asemănătoare cu cea descrisă de norma respectivă. Se specifică în acest sens că, conform reglementării anterioare Legii nr. 202/2010, în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală, competentă să judece cauza în primă instanță era judecătoria, sentința putând fi atacată cu apel la tribunal, iar decizia cu recurs la curtea de apel. Însă, în prezent, infracțiunile de evaziune fiscală, prin aceeași lege de modificare, au fost date în competență tribunalului ca instanță de fond, fiind pe cale de consecință supuse atât apelului cât și recursului. Întrucât ar fi inadmisibil ca părților să le fie luată o cale de atac doar în ceea ce privește situațiile tranzitorii, Curtea de Apel a calificat calea de atac ca fiind apel.

De regulă norma juridică este de strictă interpretare, așa încât o aplicare prin analogie, indiferent de sensul în care operează, în favoarea sau în defavoarea inculpatului, nu-și găsește locul.

Regula de principiu este inadmisibilitatea analogiei în această materie. Până la urmă, noile intervenții normative sunt determinate de legiuitor ca urmare a unei alegeri făcute de acesta în funcție de obiectivele concrete ale politicii penale, exprimă voința deliberată a acestuia în cadrul unui proces de accelerare a soluționării cauzelor. În niciun caz tocmai acest argument, al voinței politicii penale, nu poate conduce la o concluzie contrară.

În consecință, cum prin modificările aduse de Legea nr. 202/2010 s-au modificat dispozițiile art. 281 pct. 3, în sensul că hotărârile pronunțate de judecătoria, în primă instanță, cu excepția celor date în competența tribunalului, pot fi atacate cu recurs la curțile de apel, iar în cauză avem o hotărâre pronunțată ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 202/2010, urmează ca sentința să fie supusă doar căii de atac a recursului instrumentat direct la Curtea de Apel București.

Prin urmare, în virtutea considerentelor expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție, secția penală, în baza încheierii nr. 161 din 27 ianuarie 2012 a stabilit competența de soluționare a cauzei în favoarea Curții de Apel București, apreciind că sentința în discuție va fi supusă doar căii de atac a recursului instrumentat direct la Curtea de Apel București.

Curtea de Apel București investită cu soluționarea cauzei în urma efectuării regulatorului de competență de către Înalta Curte de Casație și Justiție în rezolvarea conflictului negativ de competență ivit, a calificat calea de atac ca fiind apel și prin

decizia penală nr. 1257 din 18 iunie 2012 a declinat competența de soluționare a apelurilor declarate de Parchetul de pe lângă Judecătoria Bolintin Vale și de inculpatul C.T., la Tribunalul Giurgiu.

Astfel, în contextul în care instanța supremă statuase prin încheierea nr. 161 din 27 ianuarie 2012 că se impune calificarea în recurs a căii de atac exercitate în speță, Curtea de Apel București a apreciat că demersurile inculpatului C.T. și ale Parchetului de pe lângă Judecătoria Bolintin Vale sunt apeluri, sens în care a adus următoarele argumente:

Anterior datei de 25 noiembrie 2010 (data intrării în vigoare a Legii nr. 202/2010), competența de judecată în fond a infracțiunilor de evaziune fiscală aparținea judecătoriei, ale cărei sentințe puteau fi atacate cu apel, conform dispozițiilor art. 27 pct. 2 C. pr. pen. Prevederile art. 281 pct. 3 C. pr. pen., în aceeași redactare anterioară, stabileau posibilitatea atacării cu recurs a deciziilor date de tribunal ca instanță de apel, consacrându-se astfel regula triplului grad de jurisdicție în materia infracțiunilor de evaziune fiscală.

După intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010, potrivit dispozițiilor art. 27 pct. 1 lit. e) C. pr. pen., competența de judecată în primă instanță a infracțiunilor de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 din Legea nr. 241/2005 a fost dată tribunalului ca instanță de fond. Totodată, în conformitate cu prevederile art. 28 pct. 2 C. pr. pen., hotărârile date de tribunal ca instanță de fond pot fi atacate cu apel și potrivit art. 29 pct. 2 lit. b) C. pr. pen., deciziile date în apel pot fi atacate cu recurs.

Curtea a constatat că prin Legea nr. 202/2010, competența de a soluționa în primă instanță infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 din Legea nr. 241/2005 a fost trecută de la judecătoria la tribunal.

Căile de atac în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală, atât înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010, cât și ulterior, au fost și sunt apelul și recursul.

Prin urmare, nici înainte de intrarea în vigoare a legii micii reforme și nici ulterior, sentințele privind infracțiunile de evaziune fiscală nu au fost supuse unei singure căi de atac – recursul, ci atât apelului, cât și recursului.

Întrucât prin Legea nr. 202/2010 nu a operat nicio modificare privind numărul căilor de atac, dispozițiile tranzitorii prevăzute în art. XIV nu operează în cazul acestor sentințe.

Astfel, alin. (1) al art. XIV din Legea nr. 202/2010, vizează situația hotărârilor pronunțate înainte de intrarea în vigoare a legii, situație care nu este incidentă în cauză.

De asemenea, alin. (2) al aceluiași art. prevede că procesele în curs de judecată la momentul aplicării Legii nr. 202/2010 vor continua să fie judecate de instanțele deja investite cu soluționarea cauzelor, dispozițiile referitoare la competență (cu modificările aduse prin legea micii reforme) aplicându-se cauzelor cu care instanțele au fost investite după intrarea în vigoare a legii. Referirea la „procesele în curs de judecată” are

În vedere nu numai judecata în primă instanță, ci și cele din căile de atac, respectiv din apel și recurs.

Prin urmare, Curtea a constatat că deși competența de judecată în primă instanță a infracțiunilor de evaziune fiscală s-a transferat de la judecătoria la tribunal, a fost menținut triplul grad de jurisdicție cu privire la aceste infracțiuni.

Or, în condițiile în care triplul grad de jurisdicție a fost menținut și prin legea nouă, numai o dispoziție expresă ar putea institui, cu titlu tranzitoriu, o excepție de la regulă, prin precizarea unui dublu grad de jurisdicție în materia infracțiunilor de evaziune fiscală.

În absența unei dispoziții exprese, interpretarea coroborată a prevederilor Legii nr. 202/2010, conduc la concluzia că hotărârile pronunțate de judecătoria ulterior intrării în vigoare a legii micii reforme se supun căilor de atac prevăzută de legea nouă, respectiv apelul și recursul.

În consecință, Curtea de Apel București a apreciat că se impune calificarea căilor de atac exercitate în cauză ca fiind apeluri.

Însă, deși în prezenta cauză căile de atac au fost calificate de către instanța supremă ca fiind recursuri, ulterior acestei hotărâri, practica Înaltei Curți s-a schimbat radical în sensul calificării căilor de atac similare ca fiind apeluri. Curtea a constatat că motivările ulterioare ale instanței supreme au la bază aceleași împrejurări invocate de către Curtea de Apel București în decizia penală nr. 1296 din 6 iunie 2011.

Totodată, instanțelor subordonate, le-a fost transmisă o Notă prin care li se aducea la cunoștință această schimbare de practică, în vederea soluționării unitare a cauzelor, având ca obiect infracțiuni de evaziune fiscală.

Or, practica neunitară a Înaltei Curți de Casație și Justiție în materia evaziunii fiscale, legată de numărul căilor de atac a generat, în prezenta cauză, o situație discriminatorie.

Astfel, prin aplicarea dispoziției regulatorului de competență, părțile beneficiază de o singură cale de atac, aceea a recursului, față de părțile din alte cauze având același obiect, care beneficiază de două căi de atac – apel și recurs.

În aceste condiții, Curtea a constatat că, urmând întocmai dispozițiile instanței supreme în prezenta cauză, care așa cum s-a arătat anterior a avut o jurisprudență contradictorie, ar pronunța o soluție care ar contraveni principiului securității raporturilor juridice.

Așa cum s-a arătat și în jurisprudența europeană „în loc să-și îndeplinească rolul de a stabili o interpretare de urmat, a devenit ea însăși o sursă de insecuritate juridică, reducând astfel încrederea publicului în sistemul judiciar (*Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei* nr. 48.553/99, *Păduraru împotriva României* nr. 63252/00, *Perez Arias împotriva Spaniei* nr. 32.978/03, 28 iunie 2007)”.

Aplicarea unei diferențe de tratament cu privire la numărul căilor de atac între părțile din prezenta cauză și a altor persoane aflate în situații similare, echivalează cu încălcarea art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

De asemenea, limitarea căilor de atac în prezenta cauză, determinată de o jurisprudență contradictorie, fără o „justificare obiectivă și rezonabilă” și fără a se urmări „un scop legitim”, și dacă nu există „un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit”, este o dispoziție discriminatorie, ce încalcă art. 14 din Convenție (cauza *Beian contra României*, Hotărârea din 6 decembrie 2007).

Pentru motivele expuse, Curtea a aplicat în prezenta cauză – în acord cu dispozițiile constituționale ale art. 20, care stabilesc prioritatea reglementărilor internaționale – în mod direct dispozițiile Convenției Europene a Drepturilor Omului, constatând incidența prevederilor art. 14 în vederea asigurării unui proces echitabil conform art. 6 alin. (1).

Având în vedere că situația discriminatorie este înlăturată în prezenta cauză în mod efectiv prin aplicarea directă a dispozițiilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, sesizarea Curții Constituționale, cu excepția de neconstituționalitate a normelor tranzitorii prevăzute în art. XIV din Legea nr. 202/2010, nu se mai impune.

În lumina motivelor înfățișate, Curtea de Apel București, secția a II-a penală, a pronunțat decizia de dezinvestire, declinându-și competența în favoarea Tribunalului Giurgiu, în vederea soluționării apelurilor.

Un nou mod de a citi jurisprudența

Mai repede

Mai ușor

Mai eficient

Abonează-te acum la Monitorul Jurisprudenței pe 6 luni* și primești a 7-a lună gratuit**!

14 apariții în semestrul II 2013

Abonament semestrial: 120 lei (TVA inclus)

- cele mai relevante spețe de la Înalta Curte de Casație și Justiție și Curțile de apel din toată țara
- cele mai recente hotărâri judecătorești (ultimul semestru 2012-prezent) care acoperă majoritatea ramurilor de drept
- un format unic: FIȘA SINTETICĂ™

* iulie-decembrie 2013

** iunie 2013

WoltersKluwer.ro

Greșita aplicare a art. 300 alin. (2) C. pr. pen. raportat la art. 197 alin. (2) C. pr. pen. privind restituirea cauzei în vederea refacerii actului de sesizare. Inexistența vreunui caz de nulitate absolută a actelor de urmărire penală

Fișă sintetică™

SURSA	Curtea de Apel Constanța, decizia penală nr. 1117/P/12 decembrie 2012
INDEXAREA INSTANȚEI	penal, lovire sau alte violențe, distrugere, recurs
CUVINTE CHEIE	refacerea actului de sesizare, nulitate relativă, nulitate absolută
REFERINȚE	Judecătoria Medgidia, sentința penală nr. 1430 din data de 5 iunie 2012; art. 263 C. pr. pen., art. 300 alin. (2) C. pr. pen.
SITUAȚIA DE FAPT	Față de inculpat a fost începută urmărirea penală pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 180 C. pen., art. 217 alin. (1) C. pen., art. 6 alin. (2) lit. j) C. pen. și art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 205/2004. Inculpatul a fost trimis însă trimis în judecată, printre altele, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) C. pen., fără să se fi dispus schimbarea încadrării juridice, deși conținutul constitutiv al infracțiunii de distrugere în modalitatea reglementată de art. 217 alin. (4) C. pen. este diferit de conținutul constitutiv al aceleiași infracțiuni în modalitatea reglementată de art. 217 alin. (1) C. pen. Judecătoria Medgidia a restituit cauza, în baza art. 300 alin. (2) C. pr. pen. raportat la art. 197 alin. (2) C. pr. pen., la procuror în vederea refacerii actului de sesizare.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Trimiterea în judecată prin rechizitoriu pentru o faptă de distrugere cu încadrarea juridică diferită față de cea pentru care s-a început și s-a efectuat urmărirea penală constituie motiv de restituire a dosarului organului care a întocmit actul de sesizare, în vederea refacerii acestuia?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	O eventuală eroare de încadrare juridică prin rechizitoriu a unei fapte pentru care s-a început urmărirea penală nu atrage neregularitatea actului de inculpare, dacă acesta are conținutul prevăzut de art. 263 C. pr. pen., iar faptele imputate inculpatului sunt descrise și este indicată încadrarea în drept a acestora.
MOTIVELE INSTANȚEI	Conform art. 332 alin. (2) C. pr. pen., instanța se desesizează și restituie cauza procurorului pentru refacerea urmării penale în cazul nerespectării dispozițiilor privitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, sesizarea instanței, prezența învinutului sau a inculpatului și asistarea acestuia de către apărător, adică în cazul în care nerespectarea dispozițiilor legale atrage sancțiunea nulității absolute prevăzute de art. 197 alin. (2) C. pr. pen. În cauză, Judecătoria a dispus restituirea pentru neregularități ale urmării penale sancționate cu nulitatea relativă în condițiile prevăzute de art. 197 alin. (1)-(4) C. pr. pen. Or, inculpatul nu a făcut dovada vreunei vătămări și nici că nu ar putea fi înlăturate decât prin refacerea urmării penale. Cum nu există nici vreun caz de nulitate absolută a actelor de urmărire penală, de nerespectare a dispozițiilor privitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, sesizarea instanței, prezența învinutului sau a inculpatului și asistarea acestuia de către apărător, nu se impune refacerea urmării penale și, implicit, restituirea cauzei la procuror în baza art. 332 alin. (2) C. pr. pen. În cauză nu este aplicabil nici art. 300 alin. (2) C. pr. pen. privind restituirea dosarului „când sesizarea nu este făcută potrivit legii, iar neregularitatea nu poate fi înlăturată de îndată sau prin acordarea unui termen în acest scop”. Dacă rechizitoriul cuprinde conform art. 263 C. pr. pen. fapta, încadrarea juridică, probele pe care se întemeiază învinuirea precum și dispozițiile de punere în mișcare a acțiunii penale și de trimitere în judecată și în condițiile în care faptele imputate inculpatului sunt descrise și este indicată încadrarea în drept a acestora, o eventuală eroare de încadrare juridică nu atrage neregularitatea actului de inculpare.

Prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Judecătoria Medgidia s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată printre alții a inculpatului U.T. pentru săvârșirea infracțiunilor de:

– lovire sau alte violențe, infracțiune prevăzută și pedepsită de art. 180 alin. (2) C. pen.;

– distrugere, în formă agravată, prevăzută și pedepsită de art. 217 alin. (4) C. pen.;

– exercitarea de acte de cruzime față de animale, prevăzută și pedepsită de art. 6 alin. (2) lit. j) din Legea nr. 205/2004, modificat și completat prin art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 9/2008;

– cu aplicarea art. 33 lit. a) C. pen., cu privire la cele 3 fapte.

Prin sentința penală nr. 1430 din data de 5 iunie 2012, Judecătoria Medgidia a restituit cauza, în baza art. 300 alin. (2) C. pr. pen. raportat la art. 197 alin. (2) C. pr. pen., la procuror în vederea refacerii actului de sesizare reținând următoarele:

La dosarul nr. 4299/P/2010 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Medgidia se află rezoluția din data de 1 aprilie 2011 de începere a urmării penale față de inculpatul U.T. pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 180 C. pen., art. 217 alin. (1) C. pen., art. 6 alin. (2) lit. j) C. pen. și art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 205/2004.

Inculpatul U.T. a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 180 C. pen., art. 217 alin. (4) C. pen., art. 6 alin. (2) lit. j) C. pen. și art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 205/2004, fără să se fi dispus schimbarea încadrării juridice, deși conținutul constitutiv al infracțiunii de distrugere în modalitatea reglementată de art. 217 alin. (4) C. pen. este diferit de conținutul constitutiv al aceleiași infracțiuni în modalitatea reglementată de art. 217 alin. (1) C. pen.

În acest mod, i-a fost încălcat dreptul la apărare căci a fost lipsit de posibilitatea de a formula apărări pentru infracțiunea pentru care a fost trimis în judecată, motiv pentru care se impune restituirea cauzei la procuror pentru refacerea urmării penale.

Împotriva hotărârii, în termenul legal, Parchetul de pe lângă Judecătoria Medgidia a declarat recurs motivând „chiar dacă s-ar putea reține că dintre cele trei infracțiuni pentru care inculpatul U.T. a fost trimis în judecată, fapta de distrugere a primit prin rechizitoriu o încadrare juridică eronată,

acest lucru nu poate atrage neregularitatea întocmirii actului de sesizare, dispozițiile art. 263 C. pr. pen. fiind respectate în cauză”, iar restituirea cauzei la procuror pentru refacerea actului de sesizare nu se impune.

Curtea constată recursul fondat pentru următoarele considerente:

Conform art. 332 alin. (2) C. pr. pen., instanța se desesizează și restituie cauza procurorului pentru refacerea urmării penale în cazul nerespectării dispozițiilor privitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, sesizarea instanței, prezența învinutului sau a inculpatului și asistarea acestuia de către apărător, adică în cazul în care nerespectarea dispozițiilor legale atrage sancțiunea nulității absolute prevăzută de art. 197 alin. (2) C. pr. pen.

În cauză, Judecătoria a dispus restituirea deoarece „prin rezoluția din data de 1 aprilie 2011, urmărirea penală s-a început față de inculpatul U.T. pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (1) C. pen., iar prin rechizitoriu, a fost trimis în judecată pentru alin. (4) al art. 217 C. pen.”, respectiv neregularități ale urmării penale sancționate cu nulitatea relativă în condițiile prevăzute de art. 197 alin. (1)-(4) C. pr. pen. Or, inculpatul nu a făcut dovada vreunei vătămări și nici că nu ar putea fi înlăturate decât prin refacerea urmării penale.

Cum nu există nici vreun caz de nulitate absolută a actelor de urmărire penală, de nerespectare a dispozițiilor privitoare

la competența după materie sau după calitatea persoanei, sesizarea instanței, prezența învinutului sau a inculpatului și asistarea acestuia de către apărător, nu se impune refacerea urmării penale și, implicit, restituirea cauzei la procuror în baza art. 332 alin. (2) C. pr. pen.

Instanța de fond a făcut referire la art. 300 alin. (2) C. pr. pen. privind restituirea dosarului „când sesizarea nu este făcută potrivit legii, iar neregularitatea nu poate fi înlăturată de îndată sau prin acordarea unui termen în acest scop”. Critica Judecătoriei este neîntemeiată deoarece, conform art. 263 C. pr. pen., rechizitoriul Parchetului de pe lângă Judecătoria Medgidia cuprinde fapta, încadrarea juridică, probele pe care se întemeiază învinuirea precum și dispozițiile de punere în mișcare a acțiunii penale și de trimitere în judecată; în condițiile în care faptele imputate inculpatului sunt descrise, este indicată încadrarea în drept a acestora, o eventuală eroare de încadrare juridică nu atrage neregularitatea actului de inculpare.

Prin urmare, criticile formulate de procuror sunt întemeiate cu consecința admiterii recursului, în temeiul art. 385¹⁵ pct. 2 lit. c) C. pr. pen. raportat la art. 332 alin. (4) C. pr. pen., casării sentinței primei instanțe și trimiterii cauzei la Judecătoria Medgidia pentru continuarea judecății.

Asistență juridică obligatorie. Persoană care nu este înscrisă în tabloul de avocați aparținând U.N.B.R.

Fișă sintetică™	
SURSA	Curtea de Apel Ploiești, secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, decizia civilă nr. 1531 din 15 noiembrie 2012
INDEXAREA INSTANȚEI	penal, furt la plângere prealabilă, recurs
CUVINTE CHEIE	asistență juridică obligatorie, avocat, tabloul avocaților, nulitate absolută
REFERINȚE	Judecătoria Găești, sentința penală nr. 113 din data de 18 aprilie 2012 art. 171 alin. (3), art. 173 C. pr. pen.; Legea nr. 51/1995, art. 1 alin. (2)
SITUAȚIA DE FAPT	În baza art. 334 C. pr. pen. instanța de fond a dispus schimbarea încadrării juridice a faptei privind pe inculpatul S.M.G., din infracțiunea prevăzută de art. 208 alin. (1) – art. 209 alin. (1) lit. a), g) și i) C. pen., în infracțiunea prevăzută de art. 210 C. pen. raportat la art. 208 alin. (1) – art. 209 alin. (1) lit. a), g) și i) C. pen., și în consecință în temeiul dispozițiilor art. 11 pct. 2 lit. b) combinat cu art. 10 lit. h) C. pr. pen. și art. 131 alin. (2) din același cod, a fost încetat procesul penal privindu-l pe acest inculpat, ca urmare a retragerii plângerii prealabile. Inculpatul parte vătămată F.N. prin apărătorul ales a criticat soluția instanței de fond, solicitând în principal trimiterea cauzei spre rejudecare, deoarece la instanța de fond acesta nu a beneficiat de asistență juridică obligatorie. În acest sens s-a arătat că inculpatul a fost trimis în judecată și condamnat, printre altele, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 208 alin. (1) – art. 209 alin. (1) lit. a), g) și i) C. pen., pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Asistența juridică a unei persoane trimisă în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede o pedeapsă mai mare de 5 ani închisoare de către o altă persoană care, deși depune la dosar delegație de avocat, dar care nu este înscrisă pe tabloul niciunui barou aparținând U.N.B.R., echivalează cu asistență juridică obligatorie impusă de art. 171 C. pr. pen.? Care este consecința?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Asistența juridică obligatorie în fața instanței prevăzută de art. 171 C. pr. pen. poate fi acordată doar de avocații care sunt înscrși în tabloul unui barou județean, constituit potrivit Legii nr. 51/1995. Depunerea unei împuterniciri avocațiale nu constituie o dovadă suficientă a calității de avocat. Consecința încălcării dispozițiilor legale referitoare la asistența juridică obligatorie în fața instanței este nulitatea absolută a hotărârii pronunțate.
MOTIVELE INSTANȚEI	Conform art. 171 alin. (3) C. pr. pen., asistența juridică este obligatorie în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare. Asistența juridică în cadrul proceselor penale așa cum prevede art. 1 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, republicată privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat este acordată „numai de avocații înscrși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România”. Deoarece din înscrisurile depuse la dosar rezultă că numitul O.A. nu face parte din niciun barou component al U.N.B.R., Curtea a considerat că inculpatului nu i s-a acordat o asistență juridică în conformitate cu prevederile art. 171 C. pr. pen.

Prin sentința penală nr. 113 din data de 18 aprilie 2012, Judecătoria Găești l-a condamnat pe inculpatul parte vătămată F.N., în baza art. 208 alin. (1) – art. 209 alin. (1) lit. a), g) și i) C. pen. cu aplicarea art. 37 lit. b) C. pen. și art. 74 și art. 76 C. pen., la pedeapsa de 1 an închisoare, iar în baza art. 71 C. pen. s-au interzis inculpatului exercițiul drepturilor civile prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a și lit. b) C. pen.

În baza art. 334 C. pr. pen. s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptei privind pe inculpatul S.M.G., din infracțiunea prevăzută de art. 208 alin. (1) – art. 209 alin. (1) lit. a), g) și i) C. pen. în infracțiunea prevăzută de art. 210 C. pen. raportat la art. 208 alin. (1) – art. 209 alin. (1) lit. a), g) și i) C. pen. și în consecință:

În temeiul dispozițiilor art. 11 pct. 2 lit. b) combinat cu art. 10 lit. h) C. pr. pen. și art. 131 alin. (2) din același cod a fost încetat procesul penal privindu-l pe acest inculpat, ca urmare a retragerii plângerii prealabile.

Conform dispozițiilor art. 118 alin. (1) lit. b) și art. 118 alin. (3) C. pen. s-a confiscat de la inculpați suma de 1.500 lei reprezentând echivalentul în bani al atelajului folosit la săvârșirea faptei.

Potrivit dispozițiilor art. 11 pct. 2 lit. b) combinat cu art. 10 lit. h) C. pr. pen. și art. 131 alin. (2) din același cod a fost încetat procesul penal pornit împotriva inculpaților: F.N. pentru art. 217 C. pen. la plângerea părții vătămate V.G.; V.G. pentru art. 180 alin. (2) C. pen. la plângerea părții vătămate F.N. și, respectiv P.I., la plângerea părții vătămate F.N.

S-a apreciat că faptele inculpatului S.M.G. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 210 C. pen. raportat la art. 208 alin. (1) – art. 209 alin. (1) lit. a), g) și i) C. pen., ale inculpatului F.N. elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 208 – art. 209 alin. (1) lit. a), g) și i) și art. 217 alin. (1) C. pen., iar ale părții vătămate, devenită inculpat V.G. și inculpatului P.I. de a-l lovi pe inculpatul parte vătămată F.N. producându-i leziuni ce au necesitat pentru vindecare 12-14 zile îngrijiri medicale întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de lovire prevăzută și pedepsită de art. 180 alin. (2) C. pen.

Împotriva acestei hotărâri au declarat recurs Parchetul de pe lângă Judecătoria Găești și inculpatul parte vătămată F.N., criticând-o pe motive de nelegalitate și netemeinicie.

Inculpatul parte vătămată F.N. prin apărătorul ales a criticat soluția instanței de fond, solicitând în principal trimiterea cauzei spre rejudecare, deoarece la instanța de fond acesta nu a beneficiat de asistență juridică obligatorie. În acest sens s-a arătat că inculpatul a fost trimis în judecată și condamnat, printre altele, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 208 alin. (1) – art. 209 alin. (1) lit. a), g) și i) C. pen., pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani.

Potrivit dispozițiilor art. 171 alin. (3) C. pr. pen., în cursul judecății, asistența juridică a inculpatului este obligatorie când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani.

Din economia dispozițiilor art. 171 – art. 173 și în special, a art. 172 alin. (8), rezultă că

apărătorul ce trebuie să acorde asistența juridică inculpatului (și care poate fi ales sau desemnat din oficiu) trebuie să fie un avocat care să facă parte din baroul de avocați (întrucât în cazul neasigurării asistenței juridice, obligație ce-i revine apărătorului, organele judiciare pot sesiza conducerea baroului de avocați spre a lua măsuri).

Actele depuse cu ocazia soluționării acestei căi de atac, arată apărătorul recurentului inculpat denotă faptul că numitul O.A. nu este înscris în niciun tablou al vreunui barou din care face parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România (U.N.B.R.).

La acest motiv de recurs a achiesat și procurorul de ședință, care după susținerea motivelor inițiale le-a completat și cu acest motiv.

Examinând recursurile formulate prin prisma actelor și lucrărilor dosarului, a criticilor invocate dar și sub toate aspectele conform art. 385⁶ alin. (3) C. pr. pen., Curtea a considerat că ambele căi de atac sunt fondate.

Astfel cum a arătat inculpatul parte vătămată F.N., el a fost trimis în judecată printre altele pentru infracțiunea prevăzută de art. 208 alin. (1) – art. 209 alin. (1) lit. a), g) și i) C. pen., care este pedepsită cu închisoarea de la 3 la 15 ani.

Conform art. 171 alin. (3) C. pr. pen., asistența juridică este obligatorie în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare, situație în care se constată că se află și inculpatul parte vătămată recurent F.N.

La instanța de fond conform împuternicirii avocațiale existente la fila 16, acest inculpat a fost asistat de către „avocatul” O.A.

Din adresele depuse la dosar în fața instanței de recurs, aflate la filele 23 și 24, rezultă că numitul O.A. nu figurează pe tabloul avocaților din Barourile Dâmbovița și/sau București.

Referitor la acestea, Curtea reține că asistența juridică în cadrul proceselor penale așa cum prevede art. 1 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, republicată privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat este acordată „numai de avocații înscrși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România”.

Deoarece din înscrisurile mai sus menționate rezultă că numitul O.A. nu face parte din niciun barou component al U.N.B.R., Curtea a considerat că acestuia nu i s-a acordat o asistență juridică în conformitate cu prevederile art. 171 C. pr. pen.

Consecința acestei situații de fapt este prevăzută de art. 197 alin. (2) C. pr. pen. și nu poate conduce decât la nulitatea absolută a sentinței recurate.

Abateră disciplinară a angajatului. Termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare

Fișă sintetică™

SURSA	Curtea de Apel Galați, decizia civilă nr. 1462 din 31 august 2012
INDEXAREA INSTANȚEI	dreptul muncii, contestație sancțiune disciplinară, recurs
CUVINTE CHEIE	abateră disciplinară, sancțiune disciplinară
REFERINȚE	Tribunalul Galați, sentința civilă nr. 90 din 1 februarie 2012 art. 252 alin. (1), art. 268 alin. (1) C. muncii
SITUAȚIA DE FAPT	Prin decizia nr. 1014 din 29 octombrie 2010 emisă de S.C. SRL, în temeiul art. 61 alin. (1) lit. a) C. muncii s-a sancționat disciplinar contestatorul, angajat al societății în funcția șef stație în cadrul agenției comerciale, cu desfacerea contractului individual de muncă pentru săvârșirea unor abateri disciplinare de la regulile de disciplină a muncii, începând cu data de 2 noiembrie 2010. S-a reținut că salariatul P.S. nu a respectat procedurile de lucru, informările și instrucțiunile remise în scopul protejării resurselor materiale și imaginea societății. Din analiza deciziei contestate, instanța de fond a constatat că faptele reținute în sarcina contestatorului au fost săvârșite în perioada 1 ianuarie – 31 mai 2010, precum și la datele de 24 august 2010 și 30 august 2010, iar data luării la cunoștință de către conducerea angajatorului a faptelor calificate drept abateri disciplinare este 24 august 2010, și respectiv 30 august 2010, dată când s-a efectuat controlul de către managerul de vânzări, aceste aspecte rezultând și din referatul întocmit în acest sens și nota de constatare din 30 august 2010. Intimata a susținut că termenul de 30 zile ar curge de la data de 6 octombrie 2010, când a fost vizat referatul comisiei de cercetare disciplinară înregistrat sub nr. 1108 din 7 octombrie 2010.
PROBLEMELE DE DREPT	<i>Care este data de la care începe să curgă termenul pentru aplicarea sancțiunii disciplinare pentru abateră disciplinară săvârșită de angajat?</i>
SOLUȚIA INSTANȚEI	Potrivit art. 252 alin. (1) C. muncii, angajatorul aplică sancțiunea disciplinară în termen de 30 de zile calendaristice de la data luării la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei. Cele două termene la care se face referire nu se confundă și nici nu se aplică alternativ sau simultan, întrucât termenul de 30 zile curge de la data luării la cunoștință a săvârșirii abaterii, iar termenul de 6 luni de la data comiterii faptei. Termenul de 6 luni este incident doar în situația în care angajatorul nu a luat cunoștință de abateră disciplinară și numai pentru acest aspect nu a putut aplica sancțiunea în termenul de 30 zile. Referitor la momentul concret în care organul sau persoana în drept să aplice sancțiune disciplinară a luat cunoștință de săvârșirea abaterii disciplinare acest moment nu poate depăși data la care se dispune numirea persoanei sau comisiei care trebuie să efectueze cercetarea prealabilă, la această dată fiind cert că angajatorul are cunoștință de săvârșirea abaterii disciplinare.
MOTIVELE INSTANȚEI	Potrivit art. 252 alin. (1) C. muncii, data luării la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare este data la care organul sau persoana în drept să aplice sancțiunea disciplinară ia cunoștință în modurile și formele prescise în regulamentul intern al fiecărui angajator de săvârșirea unei abateri disciplinare. Referitor la momentul concret în care organul sau persoana în drept să aplice sancțiunea disciplinară ia cunoștință de săvârșirea abaterii disciplinare, acest moment nu poate depăși data la care se dispune numirea persoanei sau comisiei care trebuie să efectueze cercetarea prealabilă, la aceasta dată fiind cert că angajatorul are cunoștință de săvârșirea abaterii disciplinare. Mai mult decât atât, cercetarea disciplinară nu are ca obiectiv efectuarea unor investigații de către angajator ci urmărește de fapt asigurarea dreptului de apărare al salariatului care a săvârșit o abateră disciplinară. Cu ocazia convocării la cercetare prealabilă salariatului i se aduce la cunoștință motivul cercetării, respectiv fapta, care în opinia angajatorului, constituie abateră disciplinară, ceea ce duce la concluzia că acesta avea deja cunoștință de faptă.

Prin sentința civilă nr. 90 din 1 februarie 2012, Tribunalul Galați a admis contestația formulată de contestatorul P.S., a anulat decizia nr. 1014 din 29 octombrie 2010 emisă de intimata SC SRL și a dispus reintegrarea contestatorului în funcția deținută anterior emiterii deciziei.

A obligat pe intimată să plătească contestatorului despăgubiri bănești egale cu salariile indexate, majorate și reactualizate și celelalte drepturi bănești de care ar fi beneficiat de la data concedierii și până la data reintegrării efective.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond a reținut următoarele:

Prin decizia nr. 1014 din 29 octombrie 2010 emisă de SC SRL, în temeiul art. 61 alin. (1) lit. a) C. muncii s-a sancționat disciplinar contestatorul, angajat al societății în funcția șef stație în cadrul agenției comerciale, cu desfacerea contractului individual de muncă pentru săvârșirea unor abateri disciplinare de la regulile de disciplină a muncii, începând cu data de 2 noiembrie 2010. S-a reținut că salariatul P.S. nu a respectat procedurile de lucru, informările și instrucțiunile remise în scopul protejării resurselor materiale și imaginea societății. Potrivit art. 268 (1) C. muncii „Angajatorul dispune aplicarea sancțiunii disciplinare printr-o decizie emisă în formă scrisă, în termen de 30 de zile calendaristice de la data luării la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei”.

Din dispozițiile legale mai sus menționate instanța de fond a reținut că cele două termene la care se face referire nu se confundă și nici nu se aplică alternativ sau simultan, întrucât termenul de 30 zile curge de la data luării la cunoștință a săvârșirii abaterii, iar termenul de 6 luni de la data comiterii faptei. Termenul de 6 luni este incident doar în situația în care angajatorul nu a luat cunoștință de abateră disciplinară și numai pentru acest aspect nu a putut aplica sancțiunea în termenul de 30 zile.

Din analiza deciziei contestate instanța de fond a constatat că faptele reținute în sarcina contestatorului au fost săvârșite în perioada 1 ianuarie – 31 mai 2010, precum și la datele de 24 august 2010 și 30 august 2010, iar data luării la cunoștință de către conducerea angajatorului a faptelor calificate drept abateri disciplinare este 24 august 2010, și respectiv 30 august 2010, dată când s-a efectuat controlul de către managerul de vânzări, aceste aspecte rezultând și din referatul întocmit în acest sens și nota de constatare din 30 august 2010.

Față de această situație, s-a reținut că în speță nu era aplicabil termenul de 6 luni, iar angajatorul luând cunoștință de săvârșirea abaterii la datele de 24 august 2010 și 30 august 2010, avea obligația de a efectua toate verificările necesare stabilirii răspunderii disciplinare în interiorul termenului de 30 zile de când a luat cunoștință de săvârșirea faptei, iar nu de când a fost calificată drept abateră disciplinară, în urma efectuării cercetării disciplinare prealabile.

Legea nu leagă începutul curgerii termenului de 30 zile de momentul finalizării procedurii prealabile, ci de data când s-a luat cunoștință de săvârșirea abaterii, dată la care trebuie dispusă efectuarea verificărilor în vederea probării existenței faptei și a vinovăției salariatului pentru angajarea răspunderii disciplinare, atribuție exercitată de către conducătorii societății, procedura urmând a se efectua în interiorul acestui termen.

Prin urmare nu s-a reținut susținerea intimatei că termenul de 30 zile ar curge de la data de 6 octombrie 2010, când a fost vizat referatul comisiei de cercetare disciplinară înregistrat sub nr. 1108 din 7 octombrie 2010.

Având în vedere că decizia a fost emisă la data de 29 octombrie 2010, s-a constatat că aplicarea sancțiunii disciplinare s-a făcut cu depășirea termenului de prescripție de 30 zile prevăzut de art. 268 alin. (1) C. muncii, care curge de la data luării efective la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare, respectiv 24/30 august 2010, decizia trebuind a fi emisă cel târziu până la data de 30 septembrie 2010.

Împotriva sentinței civile nr. 90 din 1 februarie 2012 a Tribunalului a declarat recurs intimata SC SRL invocând netemeinicia și nelegalitatea acesteia.

Examinând sentința recurată prin prisma motivelor invocate de intimată dar și sub toate aspectele conform art. 304¹ C. pr. civ., Curtea a reținut următoarele:

Susținerea recurentei că prima instanță a constatat în mod greșit că de la data săvârșirii abaterii disciplinare și data luării la cunoștință de către conducerea societății au trecut mai mult

de 30 zile și că sunt incidente dispozițiile art. 268 C. muncii nu poate fi primită.

Din decizia nr. 1014 din 29 octombrie 2010 rezultă că faptele reținute în sarcina contestatorului au fost săvârșite în perioada 1 ianuarie – 31 mai 2010, precum și în datele de 24 august 2010 și 30 august 2010 iar data luării la cunoștință de către conducerea angajatorului a abaterilor disciplinare este 24 august 2010 și 30 august 2010 când s-a efectuat controlul la unitate de către managerul de vânzări. Aceste aspecte au rezultat din referat și nota de constatare întocmită la data de 30 martie 2010.

În consecință așa cum justificat a reținut și instanța de fond, intimata a luat la cunoștință de abaterile săvârșite la datele de 24 august 2010 și 30 august 2010. De la aceste date avea obligația în termen de 30 zile să efectueze verificările necesare în vederea stabilirii răspunderii disciplinare și nu de la data când a fost calificată drept abateră disciplinară, ca urmare a cercetării disciplinare prealabile.

Potrivit art. 252 alin. (1) C. muncii, data luării la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare este data la care organul sau persoana în drept să aplice sancțiunea disciplinară ia cunoștință în modurile și formele prescise în regulamentul intern al fiecărui angajator de săvârșirea unei abateri disciplinare.

Referitor la momentul concret în care organul sau persoana în drept să aplice sancțiunea disciplinară a luat cunoștință de săvârșirea abaterii disciplinare apreciem că acest moment nu poate depăși data la care se dispune numirea persoanei sau comisiei care trebuie să efectueze cercetarea prealabilă, la aceasta dată fiind cert că angajatorul are cunoștință de săvârșirea abaterii disciplinare.

Mai mult decât atât, cercetarea disciplinară nu are ca obiectiv efectuarea unor investigații de către angajator ci urmărește de fapt asigurarea dreptului de apărare al salariatului care a săvârșit o abateră disciplinară.

Cu ocazia convocării la cercetare prealabilă salariatului i se aduce la cunoștință motivul cercetării, respectiv fapta, care în opinia angajatorului, constituie abateră disciplinară, ceea ce duce la concluzia că acesta avea deja cunoștință de faptă. Faptul că la nivelul angajatorului SC SRL prin Regulament s-au stabilit atribuții pentru efectuarea cercetării disciplinare în sarcina managerului de vânzări iar pentru emiteria deciziei în sarcina directorului general nu este de natură să atragă o interpretare diferită a dispozițiilor art. 252 C. muncii mai sus menționat, care folosește termenul de angajator.

Decizie de sancționare disciplinară a unui funcționar public. Termen de contestare. Dispoziții legale aplicabile

Fișă sintetică™

SURSA	Curtea de Apel Bacău, decizia civilă nr. 250 din 18 ianuarie 2013
INDEXAREA INSTANȚEI	contencios administrativ, litigiu privind funcționarii publici, recurs
CUVINTE CHEIE	funcționar public, decizie de sancționare disciplinară, termen de contestare
REFERINȚE	Legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, art. 80, art. 109, art. 117; Hotărârea Guvernului nr. 1344/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină, art. 50 și art. 51
SITUAȚIA DE FAPT	Contestatorul N.A.C., funcționar public, a formulat contestație împotriva deciziei de sancționare disciplinară emisă de intimata P., prin care a fost sancționat disciplinar cu diminuarea drepturilor salariale cu 5% pe luna martie 2011. Decizia de sancționare a fost primită de contestator, pe bază de semnătură, la data de 21 martie 2011. Contestația a fost depusă la Tribunalul Bacău la data de 12 septembrie 2011.
PROBLEMELE DE DREPT	Care sunt termenul și procedura aplicabilă în cazul deciziilor de sancționare disciplinară împotriva funcționarilor publice? Este aplicabil Codul muncii sau legislația contenciosului administrativ?
SOLUȚIA INSTANȚEI	Având în vedere natura de act administrativ a deciziei de sancționare, cât și dispoziția conținută de art. 117 din Legea nr. 188/1999, care face trimitere nu numai la prevederile legislației muncii, ci și la reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, dispozițiile art. 117 trebuie interpretate ca făcând trimitere la reglementările de drept comun administrative, respectiv la Legea nr. 554/2004.
MOTIVELE INSTANȚEI	Având în vedere natura de act administrativ a deciziei de sancționare, și în raport de natura actului contestat, dispozițiile art. 117 trebuie interpretate ca făcând trimitere la reglementările de drept comun administrative, respectiv la Legea nr. 554/2004. Această interpretare se impune și prin prisma faptului că toate contestațiile formulate împotriva actelor administrative emise în legătură cu raportul de serviciu al funcționarului public trebuie soluționate în mod unitar.

Tribunalul Bacău a respins, ca tardiv formulată, contestația formulată de contestatorul N.A.C., împotriva deciziei emisă de intimata P., prin care a fost sancționat disciplinar cu diminuarea drepturilor salariale cu 5% pe luna martie 2011.

Pentru a pronunța această sentință, instanța de fond a reținut că în conformitate cu dispozițiile art. 117 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarului public, această lege se completează cu dispozițiile Codului muncii.

Referitor la termenul de contestare a deciziei de sancționare disciplinară, Legea nr. 188/1999, republicată, nu prevede termenul de contestare, ci doar că se atacă la instanța de contencios administrativ, și ca atare, cu privire la termenul de contestate, se vor aplica dispozițiile din Codul muncii și nu cele din Legea nr. 554/2011.

Legea nr. 188/1999 este o lege specială, derogatoare de la dreptul comun în materia contenciosului administrativ, care este Legea nr. 554/2004 (fosta Lege nr. 29/1990), iar dispozițiile art. 80 din această lege nu prevăd [ca la art. 106 alin. (1)], că decizia de sancționare se contestă în condițiile și termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ.

Ca atare, pentru contestarea în instanță a deciziei de sancționare, nu este necesar procedura prealabilă, iar termenul de contestare este cel prevăzut de art. 268 alin. (5) C. muncii, de 30 de zile de la comunicare.

Cum reclamantul a primit, sub semnătură de primire, decizia la data de 21 martie 2011, trebuia să o conteste până la data de 22 aprilie 2011, or contestația a fost depusă la Tribunalul Bacău la data de 12 septembrie 2011, cu depășirea termenului legal.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs contestatorul.

Curtea, analizând recursul declarat în raport de actele și lucrările din dosar și de motivele de recurs invocate, constată că recursul este fondat, din următoarele considerente:

Dispozițiile legale incidente în speță, care trebuie analizate și interpretate, sunt următoarele:

Art. 80 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici: „Funcționarul public nemulțumit de sancțiunea aplicată se poate adresa instanței de contencios administrativ, solicitând anularea sau modificarea, după caz, a ordinului sau dispoziției de sancționare”.

Art. 109 din Legea nr. 188/1999 „cauzele care au ca obiect raportul de serviciu al funcționarului public sunt de competența instanțelor de contencios administrativ, cu excepția situațiilor pentru care este stabilită expres prin lege competența altor instanțe”.

Art. 117 din Legea nr. 188/1999: „dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile legislației muncii, precum și cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, în măsura în care nu contravin legislației specifice funcției publice”.

Art. 50 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1344/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină: „în termen de 10 zile calendaristice de la data primirii raportului comisiei de disciplină,

persoana care are competența legală de a aplica sancțiunea disciplinară va emite actul administrativ de sancționare”.

Art. 51 din Hotărârea Guvernului nr. 1344/2007 „funcționarul public nemulțumit de sancțiunea disciplinară aplicată o poate contesta, în condițiile legii, la instanța de contencios administrativ competentă”.

În ceea ce privește termenul și procedura de contestare a deciziei prin care se aplică o sancțiune disciplinară, nici art. 80 din Legea nr. 188/1999 și nici art. 51 din Hotărârea Guvernului nr. 1344/2007 nu conțin prevederi exprese, spre deosebire de situația în care raportul de serviciu încetează, situație în care potrivit art. 106 alin. (1) din Legea nr. 188/1999, funcționarul public poate cere instanței de contencios administrativ anularea actului administrativ prin care s-a constatat sau s-a dispus încetarea raportului de serviciu, în condițiile și termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

Având în vedere însă natura de act administrativ a deciziei de sancționare, cât și dispoziția conținută de art. 117 din Legea nr. 188/1999, care face trimitere nu numai la prevederile legislației muncii, ci și la reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, instanța de recurs apreciază că în raport de natura actului contestat, dispozițiile art. 117 trebuie interpretate în speța de față ca făcând trimitere la reglementările de drept comun administrative, respectiv la Legea nr. 554/2004. Această interpretare se impune și prin prisma faptului că toate contestațiile formulate împotriva actelor administrative emise în legătură cu raportul de serviciu al funcționarului public trebuie soluționate în mod unitar.

Având în vedere că instanța de fond a analizat excepția tardivității contestației în raport de dispozițiile din Codul muncii și față de considerentele mai sus menționate, se impune admiterea recursului, casarea sentinței recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeași instanță, urmând ca la rejudecarea cauzei, instanța de fond să se raporteze la dispozițiile art. 11 din Legea nr. 554/2004.

ABONAMENTE

Abonează-te acum la **Monitorul Jurisprudenței™** pe 6 luni* și primești a 7-a lună gratuit**!

- Abonamente disponibile – Semestrul II 2013 (14 apariții) 120 lei (TVA inclus)

PENTRU A TE ABONA:

- **Intră pe situl** WoltersKluwer.ro/monitorul-jurisprudenței, selectează Abonament Monitorul Jurisprudenței – Semestrul II 2013 și urmează instrucțiunile din site

sau

- **Sună la telefon** 031 224 4184 și consultantul nostru te va ajuta să contractezi abonamentul pe loc

sau

- **Trimite un fax** cu subiectul *Abonament Monitorul Jurisprudenței* la numărul 031 224 4101 și indică datele tale de contact

sau

- **Trimite un email** cu subiectul *Abonament Monitorul Jurisprudenței* la adresa abonamente@wkro.ro și noi te vom contacta pentru a finaliza abonarea

Plățile se pot efectua online folosind cărțile de credit majore sau prin transfer bancar în contul S.C. Wolters Kluwer România SRL, deschis la Citibank Europe plc, sucursala România, nr. cont: RO88 CITI 0000 0007 2455 0002 (Cod fiscal RO8451308). Vă rugăm specificați că suma reprezintă „Plată abonament *Monitorul Jurisprudenței*”.

Detalii și informații privind publicațiile Wolters Kluwer găsești pe WoltersKluwer.ro

* iulie-decembrie 2013

** iunie 2013

	Monitorul Jurisprudenței™
WoltersKluwer.ro	
Wolters Kluwer Orzari 86, Sector 2 București 021554	

Director General

Wolters Kluwer România: **Dan STOICA**

Senior Publisher Reviste

Wolters Kluwer România: **Costel POSTOLACHE**

Coordonator reviste: **Alina CRĂCIUN**

DTP: **Marieta ILIE**

Vânzări reviste: **Marius DUMITREL**

Wolters Kluwer România este o **editură de prestigiu recunoscut** – certificată CNATDCU – și parte a grupului multinațional Wolters Kluwer, un furnizor global de informații, software și servicii pentru profesioniștii din domeniul juridic, financiar și de sănătate. Publicațiile Wolters Kluwer România sunt indexate în baze de date internaționale (ProQuest, EBSCO, HeinOnline).

Copyright © 2013 – Toate drepturile rezervate Editurii Wolters Kluwer România. Nicio parte din această publicație nu poate fi reprodusă, arhivată sau transmisă sub nicio formă prin niciun mijloc electronic, mecanic, de fotografiere, de înregistrare sau oricare altul fără permisiunea anterioară în scris a editorului, cu excepția cazului în care se citează pasaje în lucrări științifice și celelalte excepții permise de Legea nr. 8/1996, privind dreptul de autor și drepturile conexe, la articolele 33, 34, 35, 36.